

Partial. Částečný, neúplný, dílčí, parciální; částkový, alikvotní; (příznivě) nakloněný, zaujatý, trpící, předpojatý; neplnomocný. Týkající se (vztahující se k) části nebo představující část; neúplný, nekompletní; necelý, popř. nikoli univerzální; nikoli obecný nebo celkový. *United States Fidelity & Guaranty Co. v. Baker, Tex. Civ. App., 65 S.W.2d 344, 346.*

Partial account. Částečný účet. Účet správce pozůstatosti neboli vykonavatele závěti, opatrovníka atp., který nedokládá veškeré nakládání s majetkem nebo fondem od svého ustanovení do uzávěrky, ale postihuje jen část této doby nebo se týká jen části dotyčného majetku.

Partial average. Částečný průměr. Jiné pojmenování pro „particular average“. *Viz Average.*

Partial dependency. Částečná závislost. Kritériem existence takové závislosti pro účely odškodnění zaměstnance je to, zda ti, kdo mají nárok na pomoc, buď byli na příspěvcích ze strany dotyčného zaměstnance závislí a tyto příspěvky je udržovaly na určité životní úrovni, anebo to, zda ti, kdo mají nárok na pomoc, byli podstatným způsobem závislí na podpoře či pomoci zaměstnance v době jeho smrti. *Federal Underwriters Exchange v. Hinkle, Tex. Civ. App., 187 S.W.2d 122, 124.*

Partial eviction. Částečné vypuzení z držby. O takové vypuzení z držby jde tehdy, je-li držitel zbaven jen části svých práv k nemovitému majetku. Může vyústit do právního vypuzení z držby (tj. vypuzení z držby na základě práva).

Partial evidence. Částečné dokazování, částečný důkaz. Dokazování, které směřuje ke zjištění jednotlivé skutečnosti v řadě kroků vedoucích ke sporné skutečnosti, která je předmětem dokazování. Částečný důkaz je sice přípustný, ale může být odmítnut pro nekompetentnost, ledaže je se spornou skutečností spojen důkazem jiných skutečností; např. je-li předmětem sporu titul k nemovitému majetku, je důkaz nepřetržitě držby dřívějšího držitele důkazem částečným, neboť je to důkaz o jednotlivé skutečnosti, který může být, ale také nemusí být posléze spojen se spornou skutečností.

Partial incapacity. Částečná nezpůsobilost. O takovou nezpůsobilost jde tehdy, jestliže poškození na zdraví znemožní pracovníkovi vykonávat část obvyklých pracovních úkolů, třebaže mu takové poškození nebrání vykonávat zaměstnání přiměřené jeho fyzickému stavu a pracovním schopnostem, nebo jestliže v důsledku újmy (kterou utrpěl) je schopen vykonávat práci v méně honorované třídě, než ve které ji vykonával před tím, než újmu utrpěl, a v důsledku toho se snížila jeho výdělečná schopnost. *Commercial Ins. Co. of Newark, New Jersey v. Puente, Tex. Civ. App., 535 S.W.2d 948, 957.*

Partial limitation. Částečné omezení. Ustanovení v některých pojistných smlouvách, kdy pojistitel souhlasí s tím, že ztrátu (škodu) nahradí v celém rozsahu jen v případě, že skutečně vzniklá ztráta (škoda) přesáhne určitou hranici.

Partial loss. Částečná ztráta. Ztráta části věci nebo ztráta části její hodnoty, anebo škoda, která ani ve skutečnosti, ani právně, nepředstavuje úplné zničení věci, na rozdíl od úplné („total“) ztráty. Částečná je taková ztráta, při níž škoda způsobená na pojištěné věci nedosahuje kvality, resp. povahy úplné ztráty, ani fakticky, ani právně. V každém takovém případě je pojišťovna (pojistitel) povinna zaplatit takový podíl z částky, kterou by bylo třeba zaplatit při úplné ztrátě, která odpovídá poměru škody, kterou

utrpěl pojištěný, k celkové hodnotě věci v době pojištění. Částečná ztráta označuje i škodu, kterou utrpělo plavidlo, resp. lodní náklad, a která připadá na jednotlivé vlastníky takto poškozeného majetku; a je-li důvodem škody nebezpečí kryté pojištěním, musí pojišťovna vlastníky odškodnit, ledaže to pojištné podmínky výslovně vylučují.

Partial payment. *Viz Payment.*

Partial release. Částečné vyvázání. Doložka ve smlouvě o všeobecném zajištění (hypotéce), prikazující zástavnímu věřiteli, aby proti zaplacení určité částky vyvázal některé díly předmětu zajištění (pozemkové parcely) ze zadržení.

Partial taking. *Viz Eminent domain.*

Partial verdict. *Viz Verdict.*

Partiarius. Lat. V římském právu odkazovník (legatář), který má podle příkazu obsaženého v poslední vůli právo obdržet podíl nebo část z dědictví zanechaného dědicům.

Partiable lands. Dělitelné pozemky. Pozemky, které mohou být rozděleny; pozemky držené v „gavelkind“ (*viz tam*).

Particeps. Lat. Účastník; podílník; původně částečný vlastník, vlastník části, spoluvlastník, spoludědic.

Particeps criminis. Spolupachatel. Účastník trestného činu; komplic. Ten, kdo se podílí na trestném činu, resp. trestné činnosti, neboli ten, kdo spolupracuje s pachatelem trestného činu, tortu (mimosmluvního deliktu, *viz Tort*) nebo podvodu. *Viz Accomplice.*

Participate. Účastnit se, spoluúčastnit se, podílet se, participovat, sdílet, zapojit se; mít něco společného (s), připomínat povahou. Účastnit se (něčeho) nebo podílet se (na něčem); zúčastnit se (čeho); prodělat (něco) společně s jinými; mít či užívat části či podílu (dílu) společně s jinými. Účastnit se, např. diskuse nebo plánu rozdělení příjmu či zisku. Mít rovné podíly nebo části; podílet se nebo rozdělovat, např. mít podíl na jmění (zejm. na nemovitém majetku). Být spolutenantem (spoludržitelem, spolunájemcem).

Participation. Spoluúčast, účast, součinnost, činné přispění; účastenství; podíl, zapojení. Ustanovení v pojistných podmínkách, podle něhož se pojištěný podílí na každé ztrátě kryté pojištěním do určité, procentem vyjádřené výše. Obecně se někdy mluví o spolupojištění, ale jde o nepřesné označení.

K prokázání účastenství (spoluúčasti) v trestní věci za účelem odsouzení za napomáhání a navádění musí existovat důkaz o tom, že obžalovaný se aktivně angažoval na dotyčném jednání, to jest, že obžalovaný spáchal zjevný, explicitní čin, který měl napomoci úspěchu věci; nestačí prokázat, že o podniku věděl. *U.S. v. Cowart, C. A. Ga., 595 F.2d 1023, 1035.*

Participation loan. Sdružená půjčka, sdružený úvěr. Na ochranu proti riziku z půjčky (úvěru) a proto, že zákony a nařízení omezují výši částky, kterou jednotlivá banka může půjčit jednotlivému půjčitelovi, mohou se dvě nebo několik bank spojit, aby mohla být půjčena částka vyšší, tak, že každá z bank půjčí část celkové sumy půjčky. Takové půjčky zpravidla zprostředkuje a obstarává jedna z nich — tzv. vedoucí banka—půjčitel.

Participation mortgage. Sdružené zajištění, sdružená jistota, zástava, hypotéka. Takový druh zajištění, kde se vypůjčitel účastní na ziscích z podniku nad rámec obvyklé úrokové míry.

Participes plures sunt quasi unum corpus in eo quod unum jus habent, et oportet quod corpus sit integrum, et quod in nulla parte sit defectus. Pokud má více účastníků jedno oprávnění, jsou jako jedno tělo, a je třeba, aby toto tělo bylo celistvé, neporušitelné a aby žádná z jeho částí netrpěla vadou.

Particula. Malý díl půdy, malý pozemek.

Particular. Jednotlivý; ob/zvláštní, speciální, specifický, konkrétní, individuální, oddělený, jediný; přesný, podrobný, detailní; výběravý, vybíravý, příliš pečlivý, úzkostlivý; intimní, blízký, drahý. Vztahující se k části nebo k dílu něčeho; částečný (místně); tvořící jen část; dílčí v rozsahu; nikoli univerzální. Opak slova „general“, všeobecný, celkový. *State v. Patterson, 60 Idaho 67, 88 P.2d 493, 497.* Týkající se (jen) jednotlivce, skupiny osob, nebo jednotlivé věci. *Albin v. Hughes, Tex. Civ. App., 304 S.W.2d 371, 372.*

K výrazům *particular Average; Custom; Estate; Malice; Partnership, viz tato hesla.*

Particularity. Zvláštnost, specifičnost, specifikum; individualita, individuálnost; přesnost, preciznost, obšírnost. V soudním podání, v písemném přísežném prohlášení a podobných písemnostech — výčet jednotlivostí (tvrzení o jednotlivostech).

Particular lien. Zadržovací, retenční právo na (určité jednotlivé) věci. Oprávnění zadržet si věc pro nějaký nárok, který vzešel z této věci nebo který s touto věcí souvisí. Oprávnění zadržet věc jiného na zaplacení vykonané práce nebo toho, co bylo na onu věc vynaloženo; takové retenční právo může vzniknout ze zákona, z obchodních zvyklostí nebo výslovnou dohodou.

Particulars. Podrobnosti, jednotlivosti, detaily; podrobný popis; seznam; specialita. Výčet jednotlivých bodů nároku (žaloby), nebo jednotlivých položek na účtu. Má-li soupis, daný pro informaci žalovaného, právem požadovanou formu, pak se taková listina nazývá „bill of particulars“. *Viz Particulars of criminal charges.*

Particulars, bill of. *Viz Particulars of criminal charges.*

Particulars of breaches and objections. Soupis zásahů a námitek. V Anglii v žalobě podané pro porušení práv z patentu je žalobce povinen podat zároveň se svým prohlášením, „declaration“, (nyní „statement of claim“, prohlášení návrhu, žaloba), výčet jednotlivých neoprávněných zásahů (tj. „details“), na které si stěžuje.

Particulars of criminal charges. Soupis, výčet trestních obvinění. V případě, že je obvinění formulováno obecně, je žalobce (prokurátor, státní žalobce) obvykle povinen předložit obžalovanému soupis jednotlivých žalovaných jednání („bill of particulars“). *Fed. R. Crim. P. (Federální pravidla trestního řízení) 7. Viz Bill (Bill of particulars).*

Particulars of sale. Soupis věcí na prodej. Má-li být majetek, jako např. pozemky, domy, akcie, expektance, důchody atd., prodán v dražbě, je zpravidla popsán, tj. sepsán v listině zvané „particulars“, jejíž kopii obdrží každý, kdo se hodlá zúčastnit dražby. V listině mají být jasně a přesně popsány jednotlivé majetkové kusy.

Particular tenant. Tenant (držitel, nájemce) určité nemovité věci (určitého jmění). *Viz Estate.*

Parties. Strany; účastníci, spoluúčastníci; skupiny, oddíly aj. Osoby, které se přímo účastní vykonání nějakého

úkonu, jednání, činu nebo které jsou přímo zainteresovány na nějaké záležitosti, smlouvě nebo formální úmluvě o převodu nemovitého majetku, anebo které se aktivně účastní obžaloby nebo obhajoby v nějakém právním řízení. *Green v. Bogue, 158 U.S. 478, 15 S. Ct. 975, 39 L. Ed. 1061. Viz také Party.*

V římském civilním právu se strany označovaly „actor“ a „reus“. V civilních žalobách se nazývají „plaintiff“, navrhovatel, a „defendant“, odpůrce; v ekvitním řízení „complainant“, navrhovatel, žalobce, nebo „plaintiff“, a „defendant“, odpůrce, žalovaný; v praxi námořních soudů „libellant“ a „respondent“ nebo „libelee“; v řízení odvolacím, apelačním „appellant“, odvolatel, stěžovatel, a „respondent“ nebo „appellee“, odpůrce odvolatele, stěžovatele, a někdy také „plaintiff in error“, žalobce z důvodu chyby, vady, omylu, a „defendant in error“, odpůrce z důvodu chyby, vady, omylu; v trestním řízení „State of—“, nebo „United States of America“ a „defendant“, žalovaný, obžalovaný.

Viz také Coparties; Identity of parties; Indispensable parties; Interpleader; Intervention; Joinder; Necessary parties; Party; Proper party; Real party in interest; Substitution of parties; Third—party practice.

Indispensable parties. Viz Joinder.

Joinder of parties. Viz Joinder.

Necessary parties. Viz Joinder.

Parties to crime. Viz Accessory; Accomplice; Principal.

Proper parties. Viz Joinder.

Real party in interest. Viz Party.

Parties and privies. Strany a zainteresované strany. Stranami smlouvy (at smlouvy formální nebo neformální) jsou ti, kdo smlouvu skutečně uzavírají, neboli ti, kdo do ní vstupují. Výraz „privies“ v souvislosti se smlouvami obvykle označuje ty, jež smlouva spolu navzájem spojuje, aniž jsou vždy zároveň smluvními stranami. Tak např. v případě půjčky jsou půjčitel a vypůjčitel jak smluvními stranami, tak i stranami zainteresovanými, protože smlouvu skutečně uzavřeli tito dva mezi sebou a také jsou jí oba navzájem vázáni; ale jestliže vypůjčitel postoupí své majetkové právo (svůj interest) třetí straně, vznikne privity (*viz tam*) mezi postupníkem a původním půjčitelem, i když postupník není stranou původní půjčky.

Parties in interest. *Viz Party (Real party in interest).*

Partisan. Přívrženec, straník. Stoupenec určité strany nebo věci, která je ve srovnání s obecným, veřejným zájmem partikulární.

Partitio. Lat. V kontinentálním (civilním) právu „partition“, rozdělení, dělení, rozčlenění, členění. Tento výraz ne vždy znamená zároveň *dimidium*, totiž rozdělení na dvě poloviny.

Partitio legata. V kontinentálním (civilním) právu závětní rozdělení. O takové rozdělení jde tehdy, jestliže zůstavitel v poslední vůli přikáže dědici, aby dědictví rozdělil a postoupil stanovenou část určenému legátovi.

Partition. Rozdělení, zejména nemovitostí. Rozdělení pozemků držných spolutenanty, spoludržiteli, spolunájemci (jak „joint tenants“, tak „tenants in common“, *viz tam*) nebo spoludědici. *Gibson v. Gibson, 264 Ark. 420, 572 S.W.2d 148, 149.* Ve smyslu nikoli striktně technic-

kém — jakékoli rozdělení nemovitého nebo movitého majetku (nemovité nebo movité věci) mezi jeho (její) spoluvlastníky, které má za následek vznik individuálního vlastnictví podílu každého z nich. Rozdělení majetku (věci) mezi několik osob, který jim patřil (která jim patřila) jako spoluvlastníkům; může být nucené (soudní) nebo dobrovolné. *O'Brien v. O'Brien*, 89 Misc. 2d 433, 391 N.Y.S.2d 502, 503. Rozdělení ruší jednotu držby (vlastnictví). *Hamilton v. MacDonald*, C. A. Ariz., 503 F.2d 1138, 1150.

Namísto rozhodnutí o fyzickém rozdělení majetku (věci), soud zpravidla nařizuje prodej majetku (věci) a rozdělení výtěžku prodeje.

Owely of partition. Viz *Owely*.

Partition, deed of. Formální dohoda (smlouva) o rozdělení majetku. V praxi majetkových dispozic s nemovitostmi — druh zásadního či originálního ujednání mezi dvěma nebo více spolutenanty, spoludržiteli, spolunájemci (jak „joint tenants“, tak „tenants in common“, viz *tam*) nebo mezi spoludědici, jímž si mezi sebou rozdělují pozemky do výlučného vlastnictví tak, že si každý z nich vezme určitou část.

Partition of succession. Rozdělení, dělení dědictví. Rozdělení dědictví na majetkové části, z nichž se dědictví skládá, mezi všechny spoludědice, podle toho, jak jsou k dědictví oprávněni. Rozdělení je buď dobrovolné nebo soudní. O dobrovolné rozdělení jde tehdy, uskutečňuje-li se vzájemnou dohodou všech existujících zletilých dědiců. O soudní rozdělení jde, dochází-li k němu z rozhodnutí soudu a v souladu s formálními požadavky práva. Rozdělení je vždy buď trvalé, definitivní, nebo dočasné, provizorní. Trvalé rozdělení je takové, které je provedeno jednou provždy a neodvolatelně. Dočasné je provedeno jen provizorně, buď proto, že některé věci lze rozdělit dříve než ostatní, nebo proto, že se sice dělí celý majetek, ale situace stran neumožňuje provést rozdělení neodvolatelně.

Partner. Partner, druh, kolega, účastník; společník, zákazník; manžel; aj. Společník v partnerství (sdružení, konsorciu) nebo ve firmě; ten, kdo se spojil s jinými, aby spolu vytvořili obchodní společenství (partnerství, sdružení, konsorcium). Viz také *General partner*; *Partnership*.

Dormant partners. Tíši partneři, společníci. Ti, jejichž jména nejsou známa, resp. jejichž jména se neuvádějí jakožto jména partnerů, společníků, ale kdo nicméně jsou tichými, mlčícími partnery, společníky a kdo se podílejí na zisku, a tím se partnery, společníky stávají, a to buď vůbec pro všechny záměry a účely, anebo ve všech věcech, pokud jde o vztah k třetím osobám. Přesně řečeno, tíši partneři, společníci jsou ti, kdo mají ve firmě jen pasivní postavení, ať jsou známi nebo neznámi, na rozdíl od těch, jejichž postavení je aktivní a kdo řídí podnikání firmy, jako například její šéfové. Viz také *Silent partners*.

Full or general partner. Řádný či hlavní partner, společník. Partner, společník, který se plně podílí na zisku, ztrátách i na řízení partnerství (sdružení, konsorcia) a kdo také osobně ručí za jeho dluhy.

Junior partner. Mladší partner, společník. Partner, společník, jehož podíl na firmě je omezený jak pokud jde o zisk, tak pokud jde o její řízení. Viz také *Limited partner*, *dále*.

Limited partner. Partner, společník s omezeným ručením, komanditista. Partner, společník, jehož podíl na zisku je omezený dohodou (partnerů, společníků) a který ručí za dluhy partnerství (sdružení, konsorcia) jen v rozsahu svého kapitálového vkladu. Viz také *Partnership (Limited partnership)*.

Liquidating partner. Likvidující partner, společník. Partner, společník, který je v případě likvidace nebo insolventnosti firmy ustanoven k tomu, aby uspořádal účty, shromáždil majetek, adjustoval pohledávky a zaplatil dluhy (partnerství, sdružení, konsorcia).

Nominal partner. Nominální (jmenovaný) partner, společník. Ten, jehož jméno je v souvislosti s podnikáním uváděno jako jméno člena firmy, kdo se ale ve skutečnosti na partnerství (sdružení, konsorciu) nepodílí.

Ostensible partner. Zdánlivý partner, společník; partner, společník na oko. Ten, jehož jméno je navenek uváděno jako jméno partnera, společníka, nebo ten, kterého všichni, kdo mají co do činění s firmou, za partnera, společníka považují, ať ve skutečnosti podíl na firmě má či nikoli.

Quasi partner. Kvazi partner, kvazi společník. Ten, kdo se spojil s jinými (osobami) v podniku, o němž se zdá, že je partnerstvím (sdružením, konsorciem), ale kdo ve skutečnosti partnerem, společníkem není, protože podnik sám není partnerstvím (např. společný podnikatel, spolupodnikatel).

Secret partner. Viz *Dormant partners*, *výše*.

Silent partner. Viz *Dormant partners*, *výše*.

Special partner. Zvláštní partner, společník, komanditista. Takový společník komanditní společnosti, který vloží určitý kapitál a který ručí za závazky společnosti jen do výše svého vkladu. Partner, společník, jehož odpovědnost je omezena výší jeho investice (vkladu).

Surviving partner. Partner, společník, který přežil; přeživší partner, společník. Partner, společník, který při zrušení firmy v důsledku smrti partnera, společníka, zaujme postavení trustee—ho, aby uspořádal záležitosti firmy.

Partnership. Partnerství, sdružení, konsorcium (popř. osobní obchodní společnost). Podnik, který vlastní dvě nebo více osob a který není korporací, právníkou osobou (viz „corporation“). Dobrovolná smlouva mezi dvěma nebo více k tomu způsobilými osobami, kterou vloží své peníze, majetek, práci a zkušenosti, popřípadě jen něco z toho, do zákonem dovoleného obchodu neboli podniku, s tím, že si zisk a ztrátu budou mezi sebou proporcionálně rozdělovat. *Burr v. Greenland*, Tex. Civ. App., 356 S.W.2d 370, 376. Sdružení dvou nebo více osob, které vedou jako spoluvlastníci podnik za účelem dosažení zisku. Uniform Partnership Act (Jednotný zákon o partnerstvích, resp. sdruženích, konsorciích), § 6(1). Tento zákon přijaly téměř všechny státy USA.

Pro účely daně z příjmu se partnerstvím rozumí syndikát, skupina, sdružení i společný podnik, a řádná partnerství. V řádném partnerství dvě nebo více stran spojují — jako spoluvlastníci — kapitál a/nebo práci k podnikání za účelem dosažení zisku. I.R.C. (Internal Revenue Code, Daňový zákoník) § 7701(a)(2). Viz také *Limited partnership* a *Tiered partnership*, *níže*.

Partnerství se považují pouze za systém, soustavu, a proto sama nejsou zdaněna. Jednotlivé položky příjmů, zisků, ztrát atd. partnerství se skrze ně dostávají k jednotlivým partnerům, společníkům, a ti je vykazují ve svých osobních daňových příznácních.

Articles of partnership. Viz toto heslo.

Collapsible partnership. Viz toto heslo.

Commercial partnership. Viz *Trading partnership*.

Family partnership. Rodinné partnerství. Partnerství, sdružení, spravované členy rodiny jakožto partnery, společníky. Partnery, společníky mohou být i děti, avšak pro daňové účely disponuje s jejich podílem některý z dospělých; jinak řečeno, veškerý zisk je příjmem aktivních zletilých partnerů, společníků. Viz také *Family partnership*.

General partnership. Všeobecné partnerství, všeobecné sdružení. Partnerství, ve kterém strany provozují veškerý svůj obchod a podnikání, bez ohledu na to, jaké, pro společný prospěch a zisk všech zúčastněných stran, bez ohledu na to, zda kmenové jmění je limitováno či nikoli, i na to, zda vklady stran byly stejné či nikoli. Partnerství, ve kterém se všichni společníci podílejí na zisku a ztrátách, jakož i na řízení společnosti rovně, stejným dílem, i když třeba jejich kapitálové vklady nebyly stejné.

Implied partnership. Partnerství (sdružení, konsorcium) předpokládané; partnerství vzniklé konkludentním chováním. Partnerství, které ve skutečnosti není partnerstvím, ale které soud z důvodu chování stran za takové uznal; strany tudíž pak nemohou existenci partnerství popírat.

Limited partnership. Komanditní obchodní společnost (totiž omezené partnerství, sdružení). Společnost, kterou tvoří jeden nebo několik hlavních společníků, kteří společně a nerozdílně ručí jako řádní společníci a kteří řídí podnikání společnosti (komplementáři), a dále jeden nebo několik zvláštních společníků, kteří přispívají hotovými platbami určitých částek, jakožto kapitálu do kmenového jmění, a kteří ručí za závazky společnosti jen do výše svého vkladu (komanditisté). Viz také *Limited partnership*.

Mining partnership. Viz toho heslo.

Particular partnership. Partnerství, sdružení pro jednotlivý případ, konsorcium. Partnerství, o něž jde tam, kde se strany dohodly, že si rozdělí zisk z pouhé jediné transakce či podniku.

Partnership assets. Jméno partnerství (sdružení, konsorcia). Majetek jakéhokoli druhu, který náleží firmě jako takové (není součástí majetku jednotlivých partnerů, společníků) a věřitelé firmy jej použijí k úhradě svých pohledávek jako první.

Partnership at will. Partnerství, sdružení podle přání. Partnerství, sdružení, které má existovat po dobu neomezenou, ale jen tak dlouho, pokud si to strany přejí, a které může tudíž některý z partnerů, společníků zrušit (i) bez předchozí výpovědi.

Partnership by estoppel. Partnerství, sdružení vzniklé estoppellem. Vystupují-li dvě nebo několik osob vůči třetí osobě jako partneři, společníci, a přitom ve skutečnosti partnery, společníky nejsou, nemožou uplatňovat, že partnery, společníky nejsou.

Partnership debt. Dluh partnerství, sdružení. Dluh partnerství, sdružení neboli firmy samotné, tedy nikoli (primárně) dluh některého z partnerů, společníků.

Partnership in commendam. Partnerství, sdružení v požívání. Partnerství, sdružení založené smlouvou, na jejímž základě osoba nebo partnerství, sdružení (popř. společnost) souhlasí s tím, že poskytne jiné osobě nebo partnerství, sdružení (popř. společnosti) určitou částku, ať ve věcném plnění nebo v penězích, aby ji osoba nebo partnerství, sdružení (popř. společnost), které nebo kterému byla částka poskytnuta, svým vlastním jménem, resp. jménem firmy použila (použilo), a to za podmínky, že získá podíl na zisku v rozsahu určeném smlouvou, a za předpokladu, že za ztráty a výdaje ručí jen do výše poskytnuté částky.

Secret partnership. Tajné partnerství, sdružení. Partnerství, sdružení, ve kterém partnerům, společníkům není dovoleno zveřejnit skutečnost, že některé osoby jsou partnery, společníky dotyčného partnerství, sdružení. Viz *Partner (Dormant partners)*.

Special partnership. Vyhrazené společenství, sdružení, konsorcium. V common law partnerství vytvořené k provozování jen jednotlivého odvětví obchodu, na rozdíl od obecného podnikání stran, nebo k uskutečnění jediného prodeje nebo jiné věci. Podle zákonů států USA — „joint venture“, společný podnik; obvykle se považuje za „limited partnership“ (viz *tam*).

Statutory partnership association. Společenské sdružení na základě zákona, sdružená společnost na základě zákona. Útvar vytvořený zákony některých států USA (např. Michigan, New Jersey, Ohio), který se podobá spíš korporaci (kapitálové obchodní společnosti) než partnerství, sdružení, ale který má mnohé charakteristiky komanditní společnosti (viz *Limited partnership*).

Subpartnership. Jakoby partnerství, sdružení. O takové partnerství, sdružení jde tam, kde partner, společník firmy učiní extranea společníkem na svém podílu na zisku firmy. Nejde o partnerství, popř. společnost, ale jen o uspořádání či systém, v němž se subspolečník podílí na zisku a ztrátách partnerství, sdružení.

Tiered partnership. Vázané partnerství, sdružení; vázané společnosti. Uspořádání vlastnictví, v němž jedna společnost (mateřská, první) je partnerem, společníkem v jiné nebo jiných společnostech (subsidiární, resp. subsidiárních). Často je mateřská společnost společností holdingovou a druhá společností výkonnou, provozní.

Trading partnership. Viz toto heslo.

Universal partnership. Univerzální, všeobecné partnerství, sdružení. Partnerství, sdružení, v němž se partneři, společníci dohodli, že do kmenového fondu partnerství, sdružení vnesou svůj veškerý majetek, jakékoli povahy, jak současný, tak budoucí.

Partnership agreement. Společenská smlouva; smlouva o partnerství, sdružení, konsorciu. Listina, která obsahuje úpravu podmínek existence partnerství; někdy se o ní hovoří jako o „článcích partnerství“ („articles of partnership“).

Partnership articles. Viz *Articles of partnership*.

Partnership association. Partnerská asociace. Sdružená společnost. (Společnost s ručením omezeným.) Druh obchodního sdružení, které se podobá jak part-

nerství, sdružení, resp. osobní obchodní společnosti, tak akciové společnosti, tj. kapitálové obchodní společnosti. Jeho charakteristickým znakem je omezená odpovědnost (omezené ručení) jeho členů. Dnes se užívá zřídka.

Partnership certificate. Certifikát partnerství, sdružení. Listina osvědčující účast partnerů, společníků v partnerství, sdružení; obvykle je třeba ji předložit finančním institucím u příležitosti peněžní půjčky firmy.

Partnership insurance. Viz Insurance.

Part performance. Částečné splnění. Žalobce, který poskytl (byť jen) částečné plnění ze smlouvy, která je založena na slibu plnění (splnění) druhé strany, může se za určitých podmínek podle zákona o podvodu úspěšně bránit proti obraně žalovaného. Aby se jednalo o částečné plnění, k němuž došlo na základě ústní smlouvy o prodeji nemovité věci, na kterou se zákon o podvodu nevztahuje, musejí mít úkony podle smlouvy, v nichž částečné plnění spočívá, takovou povahu, aby nemohly být považovány za nic jiného než za plnění ze smlouvy, přičemž musejí být v souladu s ustanoveními smlouvy. Camerota v. Wisniewski, 21 Conn. Sup. 88, 145 A.2d 139, 141. Viz U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 2—201(3). Viz také Performance.

Partus. Lat. Dítě; plod; dítě ještě nenarozené nebo dítě bezprostředně po narození.

Partus ex legitimo thoro non certius noscitur matrem quam genitorem suum. Otec dítěte legitimě narozeného je stejně jistý jako matka.

Partus sequitur ventrem. Dítě následuje matku; zvířecí mládě patří vlastníku matky; dítě otroka patří vlastníku matky, neboli následuje postavení matky. Jde o maximum kontinentálního práva, kterou přijalo i anglické právo, pokud jde o zvířata, ale nikdy neuznalo, pokud by mělo jít o lidské bytosti.

Party, n. Strana; stranictví, stranickost; společnost, zábrava; účastník, spoluúčastník. Osoba jakožto individuum, jednotlivec, která se účastní či podílí na určité záležitosti, věci, jednání nebo řízení. „Stranou“ v soudním řízení je ten, jehož jméno je v záznamu o soudním řízení uvedeno jako jméno žalobce nebo žalovaného. M & A Elec. Power Co-op. v. True, Mo. App., 480 S.W.2d 310, 314. Tento výraz obecně označuje toho, kdo je oprávněn disponovat řízením, bránit se, navrhopat svědky a vyslyšet je v křížovém výslechu, a odvolat se proti rozsudku. City of Chattanooga v. Swift, 223 Tenn. 46, 442 S.W.2d 257, 258.

„Strana“ je terminus technicus, který má v právním jazyce přesný význam; označuje ty, kdo vedou (proti někomu) právní, zejména soudní, proces, nebo ty, proti nimž je veden soudní proces, ať podle common law nebo podle ekvity, ať jde o stranu žalující nebo žalovanou, ať tvořenou jedním nebo několika jednotlivci, ať osobami fyzickými nebo právními; všichni ostatní, kdo mohou být soudním řízením přímo nebo nepřímo dotčeni, jsou osobami zainteresovanými, nikoli stranami. Golatte v. Mathews, D. C. Ala., 394 F. Supp. 1203, 1207.

Viz také Nominal defendant; Parties; Prevailing party. Pokud jde o nerozlučné společníky v rozepři („indispensable parties“), vedlejší účastníky („joinder parties“), nucené účastníky („necessary parties“), skutečné strany („proper parties“), viz Joinder.

Party aggrieved. Dotčená strana. Dotčenou stranou, které ustanovení zákona dovolují, aby podala odvolání,

je ten, jehož právo bylo postupem soudu přímo a protiprávně dotčeno. Singer v. Allied Factors, 216 Minn. 443, 13 N.W.2d 378, 380. Ten, jehož majetkový zájem na předmětu jednání byl přímo a protiprávně dotčen, nebo jemuž bylo tímto rozhodnutím majetkové právo uděleno anebo komu takto bylo jeho majetkové právo odňato. Whitman v. Whitman, Okl., 397 P.2d 664, 667.

Aby někdo mohl být uznán za „stranu dotčenou“ rozsudkem, je zapotřebí, aby interest odvolatele byl přímý, majetkový a podstatný, a nebyl tedy jen nominálním nebo odvozeným důsledkem rozsudku. Leoke v. San Bernardino County, 249 C.A.2d 767, 57 Cal. Rptr. 770, 772, 773. Viz také Aggrieved party.

Party in interest. Zainteresovaná strana; strana, která má interest. V základním významu se tento výraz objevuje v případech konkursního (úpadkového) řízení — jde o stranu, jejíž majetkový zájem je konkursním řízením přímo dotčen. Ve věci Kutner, Bkrcty. Tex., 3 B.R. 422, 425.

Party to be charged. Strana, která má být žalována. Výraz, jehož se užívá v ustanoveních zákona o podvodu, a který označuje stranu, proti níž má být vynucena smlouva. V soudním řízení na základě žaloby označuje tento výraz žalovaného.

Political party. Politická strana. Skupina voličů organizovaných pro účely ovlivnění nebo řízení politiky a vykonávání státní moci prostřednictvím navrhování a volby svých kandidátů do (státních, veřejných) funkcí. Viz také Political party.

Real party in interest. Strana, která má na věci skutečný zájem. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 17(a) stanoví, že každá věc má být žalována stranou, která má na věci skutečný zájem. Smyslem přijetí tohoto pravidla bylo změnit pravidlo common law, které připouštělo pouze žaloby vznesené jménem toho, kdo měl právní titul k právu na žalobu, což znemožňovalo žalovat osobám, které měly interesty pouze ekvinitní, resp. benefeciální (užitkové). Výrazem „strana, která má na věci skutečný zájem“, je označována strana, které podle ustanovení hmotného práva náleží právo, které má být vynuceno, nikoli nezbytně osoba, která bude nakonec mít ze soudního znovuzískání práva prospěch. To lze dovodit z dalšího textu pravidla, kde se stanoví, že vykonavatelé závěti, správci pozůstalostního jmění a další ustanovení zástupci mohou žalovat svým jménem, aniž se k nim připojí strana, v jejíž prospěch byla žaloba podána.

Third parties. Třetí strany. Tento výraz označuje všechny osoby, které nejsou stranami smlouvy, ujednání či formální písemné listiny, kterou má být dotčen jejich interest k převáděné věci. Viz také Beneficiary.

V civilních věcech může žalovaný jako žalobce třetí strany nechat obeslat třetího a podat proti němu žalobu, i když tato osoba není stranou prvé žaloby, nicméně je nebo může být žalovanému odpovědná za žalobcův nárok proti němu, ať zcela nebo jen zčásti. Stejně právo má i žalobce, je-li proti němu vznesena vzájemná žaloba (uplatněn vzájemný nárok). Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 14. Viz Third party complaint; Third-party practice.

Party wall. Společná, hraniční, dělicí zeď (stěna). Zeď zřízená na hranici pozemků jako společná opora staveb na obou stranách hranice, které patří různým vlastníkům. Zeď vystavěná zčásti na pozemku jednoho, zčásti

na pozemku druhého vlastníka, pro společný užitek obou, k podepření staveb sousedních budov. Dělicí zeď mezi dvěma spolu sousedícími nemovitostmi, které náležejí dvěma různým osobám, a která slouží vzájemnému prospěchu obou stran; přitom není nezbytné, aby zeď stála zčásti na obou sousedních parcelách, může stát jen na jedné z nich. Soma Realty Co. v. Romeo, 31 Misc.2d 20, 220 N.Y.S. 2d 752, 755.

V základním a nejběžnějším významu znamená výraz „party wall“ (1) zeď, jejímiž majiteli (držiteli) jsou dva vlastníci sousedících nemovitostí. Může ale také znamenat (2) zeď, která je podélně rozdělena na dvě části, z nichž každá patří jednomu ze spolusousedících vlastníků; (3) zeď, která patří celá jednomu ze spolusousedících vlastníků, ale využívá ji, neboli právo k ní vykonává druhý z nich tak, že slouží jako dělicí zeď mezi dvěma majetky (v tomto smyslu se výrazu užívá v některých anglických stavebních zákonech); anebo (4) zeď, která je podélně rozdělena na dvě části, z nichž každá slouží k prospěchu vlastníka druhé z nich.

Parum. Lat. Malý; jen malý.

Parum cavisse videtur. Lat. Zřejmě (tomu) věnoval jen malou péči; zřejmě se choval nedbale nebo pečoval jen nedostatečně. Výraz, který užívali soudci a magistráti ve výrocích rozsudků smrti nad zločinci.

Parum differunt quae re concordant. Věci, které sice jsou v podstatě stejné, se přece trochu liší.

Parum est latam esse sententiam nisi mandetur executioni. Je málo prospěšné, je-li vydán rozsudek, který neumožňuje exekuci.

Parum proficit scire quid fieri debet, si non cognoscas quomodo sit facturum. Je málo prospěšné vědět, co má být učiněno, jestliže nevíš, jak to má být učiněno.

Par value. Nominální hodnota. Nominální neboli stanovená (uvedená) hodnota akcie nebo obligace. V souvislosti se smlouvami o zajištění (hypotéce) nebo o založení trustu — hodnota zástavy odvozená z výše dlužného zůstatku bez diskontu.

V případě kmenových akcií „par“ znamená arbitrární nebo nominální částku v dolarech, kterou pro akcii stanovila akciová společnost, která ji emitovala. Výraz „par value“ může také označovat odhad dolarové hodnoty kmenových akcií na bilančním účtu. „Par value“ je méně důležité, jde-li o tržní hodnotu kmenových akcií. Mnoho akciových společností dnes emituje „non-par“ akcie, akcie bez nominální hodnoty, a hodnotu akcie pak uvádějí jen v bilančním výkazu. „Par value“ je však důležitá v případě prioritních akcií a obligací. Často označuje dolarovou hodnotu, podle níž se určují dividendy z prioritních akcií a úroky z obligací. V případě obligací a akcií je „par value“ nominální hodnota uvedená na certifikátu. Akcie, na nichž není nominální hodnota uvedena, nemají „par value“.

Obligace se vydávají v nominální hodnotě nebo v hodnotě jí velmi blízké, a následně se obchodují buď se srážkou (diskontem) nebo s přírůžkou (prémii) k této hodnotě, podle směru vývoje úrokové míry. Obligace jsou splatné „at par“, v nominální ceně.

Par value or stated value. Nominální nebo stanovená (uvedená) cena. Revidovaný vzorový zákon o obchodních společnostech (Revised Model Business Corporation Act) a zákony mnoha států pojem „par value“ již vyloučily.

Parva serjeantia. Viz Petty serjeanty.

Parvum cape. Viz Petit cape.

Pas. Franc. Precedence; právo přednosti, právo jít (být) první.

Pass, v. Jít, chodit, přecházet; projít, projet, proplout; minout, přejít, vést kolem, nechat stranou; přejíždět; předhonit, předstihnout, překonat; podat; být trpěn; pomínout, vynechat; být v oběhu, obíhat; rozšiřovat; postoupit, být na ústupu; vyslovit, pronést, sdělit, prohlásit; schválit, potvrdit, odsouhlasit; připsat (na účet) aj. Vydat či vynést, např. když soud vynáší (passes) rozsudek nad vězněm. Také projednávat; být vydán nebo dán, např. o rozsudku se říká, že je vydán („to pass“) ve prospěch žalobce.

V legislativě — návrh zákona nebo usnesení „prošly“ („to pass“), byly přijaty, když s nimi sněmovna souhlasila neboli je přijala nebo když nějaký orgán schválil jejich přijetí potřebnou většinou hlasů; ve stejné situaci — o orgánu se říká, že „přijal“ („pass“) návrh („bill“ nebo „motion“, viz tam).

Potvrdí-li auditor ustanovený pro přešetření jakýchkoli účtů jejich správnost, říká se, že je „schválil“ („pass“ them), tj. že prošly šetřením, aniž byly zadrženy nebo vráceny pro nepřesnost nebo neúplnost.

Výraz znamená také přezkoumat či zjistit nějakou záležitost a pak autoritativně rozhodnout sporné otázky, které zahrnovala. V tomto smyslu se o porotě říká, že „pass upon“, to jest rozhodla o právech čili o výsledku sporu, který byl před ní veden.

V praxi majetkových dispozic s nemovitostmi — výraz „pass“ znamená předat od jedné osoby k druhé, tj. převést nebo postoupit věc jednoho vlastníka jinému vlastníku.

Publikovat; vydat; dát do oběhu; podvodně uvést do oběhu (na trh); tento význam má slovo „pass“ v souvislosti s trestným činem vydání („passing“) falešných peněz nebo padělaných listin.

Výrazy „pass“, „utter“, „publish“ a „sell“ jsou v určitých ohledech vzájemně zaměnitelné, jindy může slovo „pass“ v sobě zahrnout i významy ostatních zmíněných slov. Slova „uttering“ a „passing“ použita o bankovkách ještě nemusejí nutně znamenat, že jsou převedeny jako pravé. Tato slova označují jakýkoli úplatný převod bankovek z osoby na osobu, s úmyslem uvést je do oběhu jako peníze. Jsou-li užita ve spojení s obchodovatelným cenným papírem, znamenají „vydat“, „dát do oběhu“, „předat jednou osobou druhé“. State v. Beaver, 266 N.C. 115, 145 S.E.2d 330, 331. Viz Delivery; Negotiation; Transfer; Utter.

Pass, n. Složení zkoušky, zkouška; kritický stav; lístek, vstupenka, průkaz, legitimace; let, přelet; pokus; gesto; stav záležitosti aj. Dovolení vydat, souhlas s vydáním; povolení odejít či přijít; listina, která vyvazuje z moci někoho jiného, v níž se prohlašuje, že v listině uvedená osoba může odejít z určitých hranic, které bez souhlasu dotyčné moci nemůže beztrestně překročit. Také lístek vydaný železniční nebo jinou dopravní společností, opravňující v něm uvedenou osobu, aby volně cestovala na jejich tratích, buď mezi určitými místy nebo po určitou dobu.

Passage. Projetí, projití, průjezd, průchod, tranzit; vjezd, přechod; právo průchodu, přechodu; plynutí, míjení, tok; pasáž, průjezd, průchod, brána, chodba; cesta, plavba; lodní lístek, letenka; jízdne; epizoda, moment, okamžik; schválení návrhu zákona aj.; přechod přes

vodu nebo zemi nebo vzduchem. Služebnost dávající oprávnění přecházet, přejíždět, plavit se přes část soukromých vod. Cestovat přes moře; cesta přes vodu; doprava cestujících přes vodu; cena zaplacená za takovou dopravu.

Uzákonění; akt projednání návrhu zákona nebo usnesení v legislativním neboli rozhodujícím orgánu v souladu s předepsanými formálními a obsahovými požadavky (náležitostmi). Procedura, kdy z návrhu zákona (nebo usnesení) se stává zákon (nebo usnesení). „Passage“, schválení, může znamenat i to, že návrh zákona prošel buď jednou nebo oběma sněmovnami, nebo že jej podepsal prezident USA či guvernér některého státu.

Passagio. Starodávný writ adresovaný držitelům (velitelům) přístavů, aby tomu, kdo měl králem vydanou propouštěcí listinu, dovolili odjet za moře.

Passator. Ve starém anglickém právu ten, kdo měl interest k přechodu přes řeku nebo kdo takový přechod ovládal; nebo lenní pán, kterému se platilo za přechod.

Passbook. Vkladní knížka; nákupní knížka. Listina, vydaná bankou, do níž se zaznamenávají transakce (tj. úložné vklady a výběry) zákazníka.

Passenger. Cestující, pasažér. Obecně, osoba, která jinému poskytuje úhradu za to, že ji dopraví (přepraví). Shapiro v. Bookspan, 155 Cal. App.2d 353, 318 P.2d 123, 126. Slovo „passenger“ má ovšem různé významy v závislosti na okolnostech a na kontextu, v nichž je ho použito; někdy je vykládáno ve zúženém právním významu, totiž označuje-li toho, kdo si jiného najal, aby jej dopravoval; v jiném případě je toto slovo interpretováno tak, že vyjadřuje „nájemce“ vozu, totiž osobu rozdílou od řidiče vozu. American Mercury Ins. Co. v. Bifulco, 74 N. J. Super. 191, 181 A.2d 20, 22.

Podstatnými charakteristickými rysy „cestujícího“, na rozdíl od spolucestujícího, spolujezdce („guest“) podle zákona o spolucestujících, je to, že řidič musí obdržet nějaký dostatečně reálný, hmotný a podstatný prospěch, který by pro něj představoval dostatečnou kauzu dopravy, takže zcela potlačí pouhou službu nebo přátelský čin; kompenzaci je snazší shledat v případech, kdy cesta má komerční čili podnikatelský ráz. Friedhoff v. Engberg, 82 S.D. 522, 149 N.W.2d 759, 761, 762, 763.

Osoba, s níž veřejný dopravce smluvil přepravu z místa na místo, a která byla za účelem splnění této smlouvy přijata do jeho péče, buď tak, že jí bylo dovoleno vstoupit do dopravního prostředku, nebo tak, že jí bylo dovoleno vstoupit do místa (prostoru) odjezdu dopravních prostředků.

Passenger mile. Cestovní míle. V dopravních statistikách jednotková míra, která se rovná přepravě jednoho cestujícího na vzdálenost jedné míle cesty.

Passim. Lat. Kdekoli; všude; na různých místech. Často se také užívá k označení velmi obecného vztahu ke knize nebo právní autoritě.

Passion. Vášeň, cit, zaujetí, zanícení; nadšení, náruživost; vášnivý hněv, vášnivá zlost, rozvášněnost, vztek; vzrušení, hnutí mysli, afekt; aj. V definici vraždy jako zabití spáchaného bez předchozího úmyslu, ale pod vlivem náhlého „hnutí mysli“ nebo „žáru vášně“, rozrušení, znamená tento výraz hnutí mysli známé jako zuřivost, zloba, nenávisť, vztek, zlost, zuřivé rozhořčení

nebo hrůza, které činí mysl člověka neschopnou chladné úvahy. Viz také Heat of passion.

Passive. Trpný, netečný, pasivní; osudu odevzdaný, letargický, nečinný; bezvládný, nehybný. Tento výraz v právní řeči znamená „neaktivní“; permissivní; spočívající spíš v trpění, snášení či podřízení, než v jednání; a v některých spojeních toto slovo znamená „být podroben nějakému omezení nebo závazku (břemenu)“.

K výrazům *passive* Debt; Negligence; Title; Trust; Use, viz tato hesla.

Passive activity. Pasivní aktivita. Výraz zavedený zákonem o daňové reformě (Tax Reform Act) z r. 1986. Pasivní aktivitou se obvykle rozumí činnost, jíž se daňový poplatník osobně neúčastní. Např. jde o vklad do komanditní obchodní společnosti. Viz *Passive income*; *Passive loss*.

Passive income. Pasivní příjem. Příjem získaný z činnosti, které se jednotlivce osobně neúčastní. Příkladem „pasivního příjmu“ je příjem z podílu v komanditní obchodní společnosti, na rozdíl od „aktivního příjmu“, který spočívá v platu nebo mzdě nebo ve výdělku z obchodu či podniku. Příjem z pronájmu se vždy považuje za pasivní bez ohledu na osobní účast. Viz také *Passive loss*.

Passive investment income. Pasivní investiční příjem. I.R.C. (Internal Revenue Code, Daňový zákoník) v ust. § 1362(d)(3)(D) definuje „pasivní investiční příjem“ jako celkový příjem z licencí, některých druhů nájemného (pachtovného), dividend, úroků, anuit a zisků z prodeje či směny akcií a jiných cenných papírů.

Passive loss. Pasivní ztráta. V daňovém právu jakákoli ztráta z (1) činností, jichž se daňový poplatník osobně neúčastní, (2) činností pronájemních (s určitými výjimkami pro ty, kdo se těchto činností účastní aktivně), nebo (3) činností, které nepodléhají zdanění. Možnost odpočtu pasivních ztrát je omezená, jednak časem, kdy se činnost uskutečnila, jednak tím, o jaký druh činnosti jde. Všechny pasivní ztráty, které jsou omezeny na běžný rok, jsou v celém rozsahu odpočitatelné v roce, v němž se investiční aktivita realizovala. Omezení odpočitatelnosti pasivních ztrát vstoupilo v platnost na počátku roku 1987. Viz také *Passive income*; *Portfolio income*.

Passport. Pas; průkaz, průkazka, propustka; povolení; doporučení, glejt, vizitka. Listina identifikující občana, jejímž účelem je žádat na cizích vládách, aby dovolily jejímu držiteli vstoupit na její území a projít je svobodně a bezpečně, a uznaly právo jejího nositele na ochranu a dobré služby amerických diplomatických a konzulárních úřadů. U.S. v. Laub, U.S.N.Y., 385 U.S. 475, 87 S. Ct. 574, 578, 17 L. Ed.2d 526. Pas je důkazem o svolení suveréna uděleném jeho občanům cestovat do cizích zemí a vrátit se do země svého původu, jakož i o žádosti adresované cizím vládám, aby dovolily takovému občanu projít jejich územím svobodně a bezpečně. Worth v. U.S., C. A. Fla., 328 F.2d 386, 391. Viz také *Visa*.

Cestovní dokument vydaný kompetentním orgánem, osvědčující zemi původu, totožnost a státní příslušnost jeho nositele (pokud nějakou má), který platí pro vstup jeho nositele do cizí země. 8 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1101.

In international law. V mezinárodním právu. Licence či průvodní list (glejt, pas), vydaný během válečného stavu, opravňující držitele, aby přemístil sám sebe nebo svůj majetek z území jednoho válčícího státu do státu jiného, aniž by byl zajat nebo zadržen kvůli trvání válečného stavu.

Maritime. Námořní pas. Listina vystavená neutrálnímu obchodnímu plavidlu jeho vlastní vládou v době válečného stavu, která osvědčuje, že plavidlo může nastoupit cestu, prokazuje jeho státní příslušnost a chrání je před hlídkařskými křižníky válčících států. Tato listina se označuje také jako „pass“, „sea-pass“, „sea-letter“, „sea-brief“. Zpravidla obsahuje jméno kapitána či velitele lodi a jeho bydliště, jméno lodi, název, resp. jméno jejího vlastníka, druh a tonáž lodi, cíl její plavby, povahu a množství nákladu a jeho určení, a další skutečnosti, jež vyžaduje praxe dotyčného místa (oblasti).

Past consideration. „Minulá consideration“ (kauza). Ve smlouvách škoda, kterou utrpěla smluvní strana v době před uzavřením smlouvy, nepředstavuje tudíž, s výjimkou zvláštních případů, právně dostatečnou consideration (kauzu), na které by bylo možné založit smlouvu. V právu cenných papírů je „past consideration“ dostatečnou kauzou pro bankovky i jiné obchodovatelné instrumenty.

Past recollection recorded. V minulosti zaznamenaná vzpomínka na minulou událost. Zápis nebo záznam (poznámky) týkající se záležitosti, o níž svědek kdysi něco věděl, ale dnes si dostatečně nepamatuje, takže nemůže podat úplné a přesné svědectví; nicméně, z tohoto záznamu je patrné, že si jej svědek pořídil v době, kdy měl onu záležitost v čerstvé paměti, a že jeho minulou znalost zachycuje správně (přesně). Pravidlo o nepřipustnosti svědectví z doslechu nevylučuje použití takového záznamu, a to ani v případech, kdy je možné, aby ten, kdo zápis pořídil, byl slyšen jako svědek. S přívolením soudu může být takový zápis nebo záznam čten k důkazu, ale sám o sobě nemůže být přijat jako důkazní prostředek, ledaže by jej (jako takový) nabídla druhá strana. Fed. Evid. R. (Federální pravidla pro dokazování) 803(5).

Podle pravidla „o dříve zaznamenané vzpomínce na minulou událost“ platí, že písemný záznam je řádně připustný k důkazu, jestliže svědek svědčil v tom smyslu, že při zkoumání svého písemného záznamu (poznámek) neměl jiné vzpomínky než ty, o kterých záznam vypovídá. Lawson v. Belt Ry Co. of Chicago, 34 Ill. App.3d 7, 339 N.E.2d 381, 394. O „dříve zaznamenanou vzpomínku na minulou událost“ jde tam, kde svědek, který si buď již nepamatuje nebo si nepamatuje dostatečně, chce využít „past recollection“ tak, že použije některý ze zápisů v takovém záznamu. Askins v. State, 13 Md. App. 702, 284 A.2d 626, 630.

Pastus. Ve feudálním právu zaopatření neboli zajištění, kterým byli tenanti (vazalové, nájemci) povinni svým pánům v určité době, nebo vždy, když tiito navštívili své pozemky. Pastus byl často poskytován v penězích.

Pateat universis per praesentes. Tímto se dává všem na vědomí... Slova, jimiž obvykle začínaly plné moci.

Patent, adj. Privilegovaný, výsadní; ustanovený patentem, dekretem; diplomovaný; patentovaný, speciální, patentní; značkový; veřejně přístupný; otevřený; jasný, zřejmý, zjevný, patrný; vyložený, očividný, prostý; nezapечатěný, tj. otevřený. V tomto smyslu se užívá ve výrazech jako jsou např. „patent ambiguity“, „patent writ“, „letters patent“.

Letters patent. Veřejná listina. (Královský či úřední patent, dekret, privilegium. Patentová listina.) Otevřená (veřejná) listina na rozdíl od listin uzavřených (soukromých). Listina vydaná vládou (státem), udělující oprávnění,

právo nebo dar jednotlivé osobě; např. listina udělující právo k půdě (území), nebo listina udělující výhradní právo vyrábět a prodávat nový vynález. Viz *Letters patent*; *Patent and Trademark Office*.

Patent, n. Patent; dekret, privilegium, královský patent; známka; dovození, schválení. Udělení nějakého privilegia (výsady), majetku nebo pravomoci (oprávnění), a to vládou nebo panovníkem státu (země) jedné či několika osobám.

Listina (dokument), kterou stát nebo vláda uděluje veřejné pozemky jednotlivci (osobě).

Udělení oprávnění vyloučit ostatní z výroby, využívání a prodeje vynálezu; zahrnuje právo (prostřednictvím licence) dovolit jiným, aby předmět vynálezu vyráběli, užívali a prodávali. Valmont Industries, Inc. v. Yuma Mfg. Co., D. C. Colo., 296 F. Supp. 1291, 1294. Dar vlády, který vynálezci poskytuje a zajišťuje výhradní právo vyrábět, využívat a prodávat vynález po dobu sedmácti let. 35 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 154. Viz *Board of Patent Appeals and Inferences*; *Patent and Copyright Clause*; *Patent and Trademark Office*.

Viz také *Assignor estoppel*; *Basic* nebo *pioneer patent*; *Combination patent*; *File wrapper estoppel*; *Identity*; *Invent*; *Invention*; *Lapse patent*; *Letters patent*; *License*; *Official Gazette*; *On sale*; *Paper patent*; *Process patent*; *Prosecution history estoppel*; *Public use*; *Scope of a patent*; *Shop right rule*; *Useful*; *Utility*.

Design patent. Průmyslový vzor. Jednotný vzhled neboli design určitého druhu vyrobeného zboží může být chráněn proti kopírování patentem na design, průmyslovým vzorem, pokud je originální, neobvyklý a dekorativní. Průmyslové vzory mohou být vydány jak pro povrchovou úpravu, tak pro celkový vzhled předmětu. Takové patenty se udělují na čtrnáct let. Předmětem patentové ochrany může být i materiál výrobku, který byl zapsán jako průmyslový vzor. 35 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 171.

Land patent. Patent na území. Titulární dokument vydaný vládou některého státu USA udělující (někomu) určitý podíl na public domain (viz *tam*).

Mining claims. Báňská (důlní, těžební) práva. Listina, kterou federální vláda uděluje titul k báňským (důlním, těžební) právům, podřízený všem existujícím retenčním právům a všem uděleným a vzniklým vodním právům, a to v souladu s podmínkami stanovenými zákony státu USA. Roberts v. Morton, D. C. Colo., 389 F. Supp. 87, 91.

Patent pending. Patentová přihláška, která se dosud projednává. Označení (často zkracované na „Pat. Pend.“), které popisuje právní status patentové přihlášky, poté, co byla podána a kdy je posuzována Úřadem USA pro patenty a ochranné známky, aby bylo možné určit, zda vynález, pro který je požadováno vydání patentu, je skutečně nový, průmyslově využitelný a není zřejmý (tj. nikoli nasnadě jsoucí).

Patent-right. Patentované právo. Právo chráněné patentem; obvykle znamená právo na výhradní výrobu, užívání a prodej vynálezu nebo patentovaného druhu zboží.

Patent-right dealer. Dealer patentovaného práva. Ten, jehož podnikatelská činnost spočívá v prodávání a nabízení patentovaných práv k prodeji.

Patent suit. Soudní řízení o patentu. Soudní řízení, jehož výsledek ovlivňuje platnost, vykonatelnost nebo porušení patentu.

Pioneer patent. Průkopnický patent. Patent na vynález, který se týká funkce, která nikdy dříve nebyla známa, nebo úplně nový vynález, anebo vynález, který se vyznačuje takovou novostí a významem, že znamená zásadní krok v rozvoji techniky, na rozdíl od pouhého vylepšení nebo zdokonalení toho, co bylo již dříve učiněno. *Westinghouse v. Boyden Power-Brake Co.*, 170 U.S. 537, 18 S. Ct. 707, 42 L. Ed. 1136; *Sealed Air Corp. v. U.S. Intern. Trade Comm.*, 645 F.2d 976.

Plant patent. Patent na rostlinu. Patent udělený tomu, kdo vynalezl nebo objevil a asexuálně reprodukoval nějaký odlišný a nový druh rostliny, včetně kultivovaných botanických zvláštností, mutantů, hybridů a nově vypěstovaných sazenic, s výjimkou těch rostlin, které se množí hlízámi, a rostlin nalezených v nekultivovaném stavu. 35 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 161.

Reissued patent. Znovu vydaný patent. Patent může být vydán kdykoli znovu, jestliže se následkem omylu bez klamavého úmyslu, zdá být zcela nebo zčásti neúčinným nebo neplatným z důvodu vadného popisu nebo výkresu anebo proto, že majitel patentu nárokuje více nebo méně, než kolik měl právo podle patentu nárokovat. 35 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 251.

Tax treatment. Daňové ujednání. Patent je definovatelný nehmotný statek, který se v průběhu doby svého trvání amortizuje. Prodej patentu má obvykle za následek ujednání o kapitálovém zisku. I.R.C. (Daňový zákoník) § 1235. Byl-li patent vytvořen v rámci akciové společnosti, hradí se náklady na jeho vývoj podle obecně přijatých zásad účetnictví.

Utility patent. Patent na užitečný vzor. Běžný druh patentu, který se vydává na nějaký nový, neobvyklý a užitečný stroj, průmyslové výrobky, látkové složení nebo výrobní postup. Je to jeden ze tří druhů patentů, totiž vedle „design patent“ a „plant patent“, které jsou upraveny zákonem. *Viz také* Utility.

Patentable. Patentovatelný; vhodný k patentování, způsobilý k patentování. Vhodný k patentování; to, co má podle zákona právo na patentovou ochranu. A aby vynález byl patentovatelný, musí obsahovat nějakou novou myšlenku nebo dosud neznámý princip a musí jít o objev, na rozdíl od pouhé řemeslné zručnosti (dovednosti) či znalosti. *In re Herthel, Cust. & Pat. App.* 104 F.2d 824, 826.

Patent ambiguity. Zřejmá dvojnásobnost, dvojsmyslnost, nejasnost. Nejasnost, která se na instrumentu (cenném papíru) projevuje zcela zřejmě a která je důsledkem rozpornosti či vnitřní neurčitosti jazykových výrazů, které byly použity tak, že v důsledku toho není možné dovodit určitý význam nebo jen význam nejasný, neurčitý. *Ohio Cas. Group of Ins. Companies v. Gray, C. A. Ind.*, 746 F.2d 381, 383. *Viz také* Ambiguity. *Srovnej* Latent ambiguity.

Patent and copyright clause. Ustanovení o patentech a autorských právech. Ustanovení čl. I. odd. 8 bod 8 Ústavy USA, které zajišťuje podporu vědeckého pokroku a užitečných znalostí a umění, stanoví, že spisovatelům a vynálezům je na určitou dobu zajištěno výhradní právo k jejich dílům a vynálezům.

Patent and Trademark Office. Úřad pro patenty a ochranné známky. (PTO). Úřad pro patenty a ochranné známky je federální úřad (agentura) v ministerstvu obchodu, řízený komisařem pro patenty a ochranné

známky. Kromě zkoumání přihlášek patentů a ochranných známek, vydávání patentů a registrace ochranných známek, PTO prodává tištěné kopie vydaných listin; záznamy a seznamy listin o převodu vlastnictví; spravuje vědeckou knihovnu a archiv obsahující více než 20 miliónů listin, včetně amerických (USA) a zahraničních (cizích) patentů a amerických ochranných známek; veřejnosti poskytuje výzkumné prostory pro seznámení se s přihláškami (patentů a ochranných známek) a jejich zkoumáním; projednává odvolání prospektivních vynálezců a přihlašovatelů ochranných známek a rozhoduje o nich; účastní se správněprávního řízení, jehož výsledkem je vydání patentu nebo registrace ochranné známky; pomáhá zastupovat USA v mezinárodní spolupráci na poli patentové a známkové politiky; vydává *Official Gazettes*, věstník pro všechny patenty a ochranné známky; vede seznam advokátů a právních zástupců oprávněných zastupovat v řízení u PTO (tzv. patentových zástupců).

Patent appeals. *Viz* Board of Patent Appeals and Interferences.

Patent defect. Zjevná vada. Při prodeji movitých věcí vada, která je zřejmá, patrná, dobře pozorovatelná anebo kterou lze zjistit při takové prohlídce věci, která je adekvátní řádné péči a opatrnosti. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 2-605(1).

Zjevná vada v právním označení (určení) je taková vada, kterou nelze opravit zběžně, ale která vyžaduje nové právní označení (určení). *Srovnej* Latent defect.

Patentee. Nositel patentu; držitel patentu. Ten, komu byl udělen patent. Obvykle se tohoto výrazu používá k označení toho, kdo obdržel patentní listinu na nový vynález.

Patent infringement. Zřejmý zásah do patentovaného práva. Neoprávněná výroba, užívání nebo prodej vynálezu chráněného platným patentem v době původní nebo prodloužené patentové ochrany. *Durango Associates, Inc. v. Refflange, Inc.*, S. D. Tex., 629 F. Supp. 1443, 1459. *Viz* 35 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 271. Odpovědnost vzniká jak v případě aktivního přímého zásahu, tak i v případě zásahu nepřímého. 35 U.S.C.A. § 271(b), (c). *Viz také* Infringement.

Patent medicine. Patentovaný lék. Balený léčebný prostředek, který má sloužit veřejnosti, chráněný patentní listinou a prodáván přes pult bez lékařského předpisu. *Board of Pharmacy v. Sherman*, 74 N. J. Super. 417, 181 A.2d 418, 419.

Patent pooling. Patentové sdružení. Dohoda, kterou se několik výrobců smluví, že si mezi sebou navzájem vymění patentové licence.

Pater. Lat. Otec. V kontinentálním (civilním) právu; tímto výrazem se někdy rozumí i děd (*avus*).

Paterfamilias. Otec rodiny. V římském právu hlava rodiny (*familiae*). Tohoto slova se někdy používá v širším smyslu jako ekvivalentu výrazu *sui juris*. Osoba *sui juris* se označuje jako „*paterfamilias*“, i když je nezletilá. V užším smyslu je *paterfamilias* ten, kdo je nadán mocí (*potestas*) nad někým jiným. Může se tak tudíž označit otec i děd.

Pater is est quem nuptiae demonstrant. Otcem je ten, na koho ukazuje sňatek (manželství).

Paternal. Otcovský; jsoucí z otcovy strany; příliš otcovský. To, co náleží otci, nebo to, co od něj pochází.

Paternal line. Otcovská linie. Descendentní linie čili příbuzenství mezi dvěma osobami, které jsou spolu navzájem spřízněny prostřednictvím otce.

Paternal power. Otcovská, popř. rodičovská pravomoc, oprávnění, moc. Oprávnění právoplatně vykonávané rodiči nad (jejich) dětmi. Tohoto výrazu se užívá i jako překladu lat. výrazu „*patria potestas*“ (*viz tam*).

Paternal property. Otcovský majetek; majetek po předcích z otcovy strany. Majetek, který pochází nebo který někdo dostává od svého otce, děda nebo jiného předka či příbuzného z otcovy strany.

Paternity. Otcovství, paternita. Postavení či stav otcovství; příbuzenství od otce.

Paternity suit or action. Paternitní řízení, žaloba; soudní spor o určení otcovství, žaloba na určení otcovství. Soudní řízení, žaloba, jejímž cílem je určit, zda je žalovaný otcem dítěte narozeného mimo manželství; taková žaloba se obvykle podává proto, aby byla zajištěna výživa dítěte (popř. plnění jiných povinností vůči němu). *Viz také* HLA test; Multiple access.

Pater patriae. Otec vlasti. *Viz* Parens patriae.

Pathologist. Patholog. Odborník ve věcech vědeckého studia chorob, jejich příčin, vývoje a následků.

Pathology. Pathologie. Věda či učení o chorobách. Ta oblast lékařské vědy, která vysvětluje povahu chorob, jejich příčiny a jejich příznaky.

Patiens. Lat. Ten, kdo trpí (strpí) nebo toleruje; ten, komu je něco způsobeno; pasivní strana transakce (jednání, smluvního plnění).

Patient. Pacient; čekající; subjekt, trpný činitel. Osoba v lékařském nebo psychiatrickém léčení a péči. Osobu lze označit za „pacienta“ a přiznat jí privilegium pacienta tehdy, jestliže ji lékař ošetřuje s cílem poskytnout jí odbornou pomoc, a to i v případě, že ošetřovaná osoba je v bezvědomí nebo přítomnost lékaře nevnímá, a tedy s ní – výslovně – nesouhlasí, nebo když se skutečně ošetření brání. *State v. Pitchford*, 10 Kan. App. 2d 293, 697 P.2d 896, 900.

Patient-physician privilege. Privilegium pacienta. Právo toho, kdo je pacientem, nedovolit, aby jeho lékař prozradil skutečnosti, které si navzájem sdělili. Toto privilegium je zakotveno v zákonech většiny států USA; náleží pacientovi, nikoli lékaři, a tudíž jen pacient se ho může vzdát.

Patient's bill of rights. Listina práv pacienta. Všeobecné prohlášení práv pacienta, které dobrovolně přijala většina zařízení poskytujících lékařskou péči, a které se týká takových záležitostí, jako dostupnost léčebné péče, pacientova důstojnost a důvěrnost sdělení (diskrétnost), osobní bezpečnost, souhlas s léčebným postupem a vysvětlení úhrady. Obdobná práva přiznávají i zákony některých států USA (např. *Minnesota Stat.* § 144.651) a federace (*viz* Developmentally Disabled Assistance and Bill of Rights Act z r. 1975, 42 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 6010).

Pat. Pend. *Viz* Patent (*Patent pending*).

Patria. Lat. Země, okolí, sousedství; člověk ze sousedství (blízký člověk); porota ze sousedství (z místa). V tomto smyslu synonymum slova „*pais*“.

Patria laboribus et expensis non debet fatigari. Porota nemá být zatěžována pracemi a výdaji.

Patria potestas. Lat. V římském právu otcovská moc, moc hlavy rodiny. Tímto výrazem se označuje souhrn zvláštních oprávnění, která podle civilního práva římského náležela hlavě rodiny ve vztahu k manželce, dětem (přirozeným i adoptivním) a k dalším potomkům, kteří od něj, avšak jen v mužské linii, pocházeli. Původně byla tato moc značně široká, zahrnovala i právo života a smrti, ale postupně byla omezována, až nakonec zůstala v podobě o něco málo širší, než je právo *pateris familiae* držet jako svůj vlastní majetek (včetně jeho přírůstků) to, co nabyli ti, které měl ve své moci.

Patria potestas in pietate debet, non in atrocitate, consistere. Otcovská moc má spočívat v lásce (má být vykonávána s láskou), nikoli v krutosti.

Patricide. Otcovražda; otcovrah. Ten, kdo zabil vlastního otce. Zabití vlastního otce.

Patrimonial. Dědictví; dědičný, rodinný; patrimonální. Týkající se dědictví, rodinného majetku; zděděné po předcích, ale výhradně mužských předcích v přímé linii.

Patrimonium. Panství, jmění, zpravidla zděděné po předcích. V kontinentálním právu – to, co může být zděděno. Soukromé a vylučné vlastnictví, resp. domini-um (panství) jednotlivce. O věcech, které jednotlivec (fyzická osoba) může držet při vyloučení všech ostatních (popřípadě o těch věcech, které takto skutečně drží), se říká, že jsou *in patrimonio*; nemohou-li být takto drženy (nebo nejsou-li skutečně takto drženy), říká se, že jsou *extra patrimonium*.

Patrimony. Dědictví; dědičný nebo rodový majetek; církvevní majetek; patrimonium. Nemovitý majetek, který v rodině přechází z předků na potomky. Majetek, který přešel děděním nebo odkazem v přímé linii od otce, nebo – v širším smyslu – i od matky nebo od jiných předků. Nicméně, uznává se, že tento výraz se má používat pouze v tom smyslu, že jde o majetek zděděný přímo od otce.

„*Patrimonium*“ je souhrn všech existujících i potenciálních práv a závazků osoby, které slouží k uspokojování jejích ekonomických potřeb; váže se vždy k jednotlivé osobě, fyzické nebo právnické. *Crech v. Capitol Mack, Inc.*, La., 287 So.2d 497, 503.

„*Patrimonium*“ dlužníka je souhrn všech jeho peněží ocenitelných aktiv a pasív; prakticky vzato, dlužníkovu „*patrimonium*“ představuje majetek, který může být předmětem exekuce ve prospěch věřitele. *Hasting v. Dinning*, La. App., 314 So.2d 744, 746.

Patrocinium. Patronace. V římském právu patronace; ochrana; záštita. Činnost nebo povinnost patrona nebo advokáta.

Patrolman. Policista, strážník; kontrolor; požární hlídka. Policista, jehož povinností je hlídkovat v určité oblasti nebo obvodu; rovněž označení stupně neboli hodnosti v policejním sboru větších sídlišť; strážník má zpravidla hodnost vojína, na rozdíl od seržantů (poručíků), lieutenantů (nadporučíků) atd. *Viz také* Police officer.

Patron. Patron; návštěvník, zákazník; mecenáš, podporovatel. V běžné řeči ten, kdo někoho nebo něco chrání nebo podporuje. Ten, kdo obvykle poskytuje hmotnou podporu; pravidelný zákazník; ochránce nebo dobrodinec.

Patronage. Patronát, záštita; patronství, patronace; zákazníci, klientela; blahovůle, blahosklonnost, shovívavost, povýšenost. Souhrnné označení obchodních zá-

zákazníků — zákaznictvo, klientela. Také činnost státního úředníka, spočívající v ustanovování k veřejným (ne však policejním) službám a k poradám. Právo ustanovit do funkce, jež se považuje za výsadní nebo osobní právo; nikoli za aspekt veřejné důvěry.

Patronize. Chránit, podporovat; být zástitou; chovat se povýšeně, blahosklonně, blahovlnně; vystupovat (jednat) jako patron, ochránce; vykonávat patronaci; podněcovat, upřednostňovat; být stálým zákazníkem, pravidelně navštěvovat.

Patronum faciunt dos, aedificatio, fundus. Patrona dělá vydržování, stavba a půda.

Patruelis. Lat. V kontinentálním (civilním) právu bratravec z otcovy strany; syn nebo dcera otcova bratra.

Patruus. Lat. Strýc z otcovy strany; otcův bratr.

Patruus magnus. Dědův bratr; prastrýc.

Patruus major. Pradědův bratr.

Patruus maximus. Prapradědův bratr.

Pattern. Vzor, model, ideál; vzorek; předloha; charakter, typ, profil; způsob, podoba; typický příklad; styl, soustava, struktura, celek; aj. Určitý soubor vlastností, skutků a jiných zjevných znaků charakterizujících člověka. Richerson v. Superior Court In and For Sacramento County, App., 70 Cal. Rptr. 350, 352.

Výraz „pattern or practice“ užívaný v ustanoveních Zákona o občanských právech (Civil Rights Act), která opravňují generálního prokurátora podat žalobu, jestliže „pattern or practice“ rozporu (nějakého jednání) s tímto zákonem nejsou jen ojedinělým nebo náhodným případem; musí tedy jít o úmyslné, pravidelné nebo opakované porušování práv zakotvených a chráněných v tomto zákoně. U.S. v. Hunter, C. A. Md., 459 F.2d 205, 217.

Pattern of racketeering activity. Charakter činnosti spočívající v organizovaném vyděračství. Tohoto výrazu používá zákon o vyděračství (RICO), 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1962; rozumí jím dvě nebo více souvisejících trestních jednání (úkonů), která ústí do pokračující trestné činnosti nebo hrozí její pravděpodobnosti. H. J. Inc. v. Northwestern Bell Telephone Co., 109 S. Ct. 2893, 106 L. Ed.2d 195. I jednotlivé protiprávní jednání (úkon) může mít „charakter vyděračské činnosti“, pokud vyděračské úkony naplňují požadavek „kontinuity a souvislosti“ zároveň. Rozhodující pro posouzení toho, zda lze o nějaké protiprávní činnosti říci, že má charakter vyděračské činnosti, je kombinace určitých faktorů, jimiž jsou např. počet protiprávních úkonů, délka období, v němž k těmto úkonům došlo, podobnost těchto úkonů, počet obětí, počet pachatelů a povaha protiprávní činnosti. Bartichek v. Fidelity Union Bank, C.A.N.J., 832 F.2d 36, 39. Viz také RICO laws.

Pauper. Nemajetný člověk, člověk bez prostředků, který pobírá chudinskou podporu, chudás, žebrák. Ten, kdo je tak chudý, že nemůže žít jinak než z veřejné chudinské podpory. Žalobce, který, protože je chudý, může žalovat nebo vystupovat před soudem jako žalovaný, aniž musí platit náklady řízení; také, potřebný (chudý) obžalovaný, který má právo na obhájce ex officio. Fed. R. Crim. P. (Federální pravidla trestního řízení) 44; Fed. R. App. P. (Federální pravidla odvolacího řízení) 24; 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 3006A; 28 U.S.C.A. § 1915. Viz také Counsel, right to; Indigent; In forma pauperis; Pauper's oath.

Dispauper. Zbavit (někoho) práva na chudinskou podporu. Zbavit někoho statutu nemajetného, a tím všech výhod z toho plynoucích; zejména: odejmout mu právo vystupovat před soudem *in forma pauperis* proto, že osoba, která jako taková podala žalobu, obdržela v průběhu řízení peníze nebo majetek, což jí dovoluje nést náklady řízení.

Pauperies. Lat. V římském právu škoda nebo újma způsobená nerozumným zvířetem, bez skutečného zavinění vlastníka, kterou však byl vlastník zvířete povinen nahradit.

Pauper's oath. Přísaha nemajetného. Přisežné prohlášení, potvrzení či přísaha toho, kdo žádá o veřejnou pomoc (pomoc veřejného, státního úřadu), o ustanovení zástupce, o prominutí soudních poplatků nebo o jinou bezplatnou službu nebo prospěch, protože je bez prostředků, a tudíž za ně nemůže zaplatit. Viz také např. 28 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1915. Viz také Poverty affidavit.

Pawn, v. Zastavit, dát do zástavy. Předat movitou věc někomu jinému jako zástavu nebo jako zajištění dluhu, čili půjčené peněžitě částky.

Pawn, n. Zástava; záruka. Uložení věci u věřitele jako zajištění nějakého dluhu nebo závazku; zástava; uložení (depositum) movité věci u zástavárníka na zajištění půjčky. Takový druh úschovy, kdy se zboží čili movité věci předávají jinému (držiteli) na zajištění půjčky, kterou ten, kdo bude mít věci u sebe, poskytne tomu, kdo mu věci předal.

Také, určitý (konkrétní) majetek (věci), předaný věřiteli jako zástava.

Viz Bailment; Pledge.

Pawnbroker. Zastavárník. Ten, jehož podnikání spočívá v půjčování peněz, zpravidla malých částek, proti zajištění movitými věcmi, které si vypůjčitel u něj uloží nebo-li u něj ponechá jako zástavu.

Pawnee. Držitel zástavy; zástavní věřitel. Ten, kdo obdrží zástavu, neboli ten, pro něhož byla zástava zřízena; ten, komu někdo jiný předá věci jako zástavu.

Pawnor. Zastavitel, zástavce. Ten, kdo zastavuje věci, neboli předává věci jinému jako zástavu.

Pax regis. Lat. Královský mír; to jest mír, obecně prospěšný řád a bezpečnost života a majetku, který je jedním z cílů vlády a má být zachován, a který má král jako personifikace státní moci garantovat všem osobám, které jsou pod ochranou zákona.

Ve starší době se takto také označovala určitá výsadami nadaná území čili útočiště. *Pax regis* čili soudní okres, jak se později nazýval, se rozkládal od brány paláce do vzdálenosti 3 mil, 3 furlongů, 3 akrů, 9 stop, 9 palmů (dlaní) a 9 barleycornů.

Pay, n. Plat, mzda, služné, důchod, výplata, žold; placení; příplatek, přídavek; kdo platí aj. Úhrada; odměna; honorář. Úkon nebo skutečnost placení nebo zaplacení. Viz Discharge; Payment.

Pay, v. Zaplatit, platit; financovat, honorovat, hradit; splatit, vrátit (půjčené); vyrovnat (účet); vyplatit se, vynášet, rentovat se aj. Vyrovnat dluh nabídnutím dluhované platby; poskytnout věřiteli k přijetí hodnotu dluhu, buď v penězích nebo ve zboží. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) §§ 2-511, 3-604. Úhradit, zaplatit za zboží, služby nebo práci. Viz také Discharge; Payment.

Payable. Splatný; zaplatitelný; cenově přijatelný; výnosný, rentabilní. Způsobit k zaplacení; vhodný pro zaplacení; připouštějící nebo vyžadující zaplacení; plným právem povinný, dlužný; právně vynutitelný. O peněžitě částce se říká, že je splatná, je-li někdo povinen ji zaplatit. „Splatný“ může tudíž znamenat závazek zaplatit v budoucnosti, ale je-li výrazu „splatný“ užito bez bližšího určení, znamená zpravidla to, že dluh má být zaplacen ihned, na rozdíl od výrazu „owing“ (ten, který má být zaplacen, to jest vůbec, resp. někdy v budoucnu; povinný).

Payable after sight. Splatný a vista, na viděnou, při předložení. Výraz znamená, že instrument (cenný papír) je splatný po akceptování (např. směnky) nebo po protestu pro nepřijetí (neakceptování).

Payable on demand. Splatný na požádání. Instrumenty (cennými papíry) splatnými na požádání jsou jak cenné papíry splatné a vista (na viděnou) čili při předložení, tak cenné papíry, v nichž není uvedeno datum (lhůta, termín) splatnosti. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 3-108.

Payables. Viz Account (Account payable).

Payable to bearer. Splatný doručiteli. Převoditelný instrument (cenný papír) je splatný doručiteli (držiteli), jestliže je v něm uvedeno, že má být zaplacen (a) doručiteli nebo na jeho řad, nebo (b) určité osobě nebo doručiteli, anebo (c) v hotovosti nebo na řad v hotovosti, anebo je v něm jiná indikace, která neumožňuje označit určitou osobu, které má být zaplacen. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 3-111. Viz také Negotiation.

Payable to order. Splatný na řad. Převoditelný instrument (cenný papír) je splatný na řad, je-li v jeho podmínkách uvedeno, že je splatný na řad nebo označuje-li dostatečně přesně osobu, již anebo na jejíž řad je splatný, anebo je-li na přední straně zřetelně označen jako směnka nebo podobně, a je zde uvedena osoba, které má být zaplacen. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 3-110. Viz také Negotiation.

Pay any bank. „Zaplatte kterékoli bance“. Byla-li položka indosována slovy „pay any bank“ nebo nějak podobně, pak práva držitele (majitele) cenného papíru může získat jen banka: ledaže (a) se položka vrátila zákazníkovi, který začal inkaso; nebo (b) položka byla speciálně indosována bankou vůči osobě, která není bankou. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 4-201(2).

Paydown. Zaplacení půjčky, avšak v nižší částce, než kolik činila částka původní půjčky. Viz také Payment (Part payment).

Payee. Věřitel; osoba, které má být placeno; adresát; vlastník, doručitel (směnky). Osoba, v jejíž prospěch byla vydána směnka, vlastní směnka nebo šek; osoba, které nebo na jejíž řad jsou směnka nebo šek splatné; osoba, které má být proti předložení splacen instrument (cenný papír). Ten, komu bylo zaplacen v hotovosti, nebo, kdo obdrží určenou částku šekem. Ten, komu byly nebo komu mají být zaplacen peníze. Viz Draft; Fictitious payee.

Payer, or payor. Plátce; směnečník, trasát; dlužník. Ten, kdo platí nebo má zaplatit; zejména ten, kdo má zaplatit šek nebo směnku. Korelát výrazu „payee“.

Paying quantities. Podíl plateb. Tohoto výrazu se používá v nájemních vztazích, týkajících se těžby ropy a plynu; vsouvlosti s těžbou ropy znamená: takové množství vy-

těžené ropy, které zaplatí i zisk z nákladů na provoz vrtu. Množství dostačující k zaplacení přiměřeného zisku z celé částky, kterou je třeba vynaložit, včetně nákladů na vrtání, vybavení a provoz vrtu. Jestliže vrt zaplatí zisk, byť malý, který přesahuje provozní náklady, „vyřábí“ v podílu plateb, i když nikdy nemůže zaplatit celkové výdaje, takže provoz jako celek nemusí být ziskový.

Payment. Platba, zaplacení, placení, vyrovnání dluhu; zaplacená částka; odměna. Splnění slibu nebo splnění (vykonání, naplnění) dohody. Vyrovnání, zaplacení závazku nebo dluhu; částečné zaplacení, je-li akceptováno, je splněním pro tanto.

V užším právním smyslu znamená toto slovo splnění povinnosti, slibu nebo smluvního závazku, popřípadě plnění slibu nebo závazku, a to poskytnutím peněz nebo jiné hodnoty dlužníkem věřiteli, přičemž jsou peníze nebo jiná, penězi ocenitelná věc předány a přijaty na splnění dluhu či smluvního závazku celého nebo jeho části. Také, peníze nebo jiná věc takto poskytnutá. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) §§ 2-511, 3-604.

Platba, resp. zaplacení je odevzdání peněz nebo ekvivalentu peněžní částky v určitých věcech nebo službách (pracích), a to tím, kdo je k tomu povinen, tomu, vůči němuž je takto zavázán. Sizemore v. E. T. Barwick Industries, Inc., 225 Tenn. 226, 465 S.W.2d 873, 875. Plnění (splnění) smluvního závazku nebo dluhu, který zavazuje jednu osobu vůči druhé osobě, a to v penězích nebo v ekvivalentu peněžitě částky, které se uskutečňuje tak, že dlužník odevzdá věřiteli peníze nebo jinou penězi ocenitelnou věc a věřitel je (ji) přijme; přitom oba jednají za účelem splnění, a tedy zániku dluhu. Allmon v. Allmon, Mo. App., 306 S.W.2d 651, 655.

Podle ustanovení Daňového zákoníku (Internal Revenue Code), která dovolují odpočet příspěvků na charitativní účely, které byly vyplaceny v daném roce, nemusí být platba realizována v penězích, je ale nezbytné, aby se dotyčná darovaná věc dostala mimo dosah vlastnických a dispozičních oprávnění dárce. Pauley v. U.S., C. A. Cal., 459 F.2d 624, 626.

Realizace a převod obchodovatelných cenných papírů není platbou, ledaže by ji strany za takovou považovaly. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 3-410.

Viz také Compulsory payment; Conditional payment; Constructive payment; Down payment; Final payment; Guaranty of payment; Installment credit; Installment loan; Installment sale; Involuntary payment; Liquidation; Lumpsum payment; Pay.

Affirmative defense. (Viz též Affirmative defense). Potvrzující, kladná, afirmativní obrana. Zaplacení je potvrzující obranou, kterou musí žalovaný podle ust. 8(c) Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) uvést ve své odpovědi na žalobu. Jde o obranu směřující k zamítnutí (zbavení se) žaloby. Harisson v. Leasing Associates, Inc., Tex. Civ. App., 454 S.W.2d 808, 809.

Balloon payment. Viz Balloon payment.

Part payment. Částečné splnění, plnění; částečné zaplacení, částečná úhrada. Zmenšení (snížení) nějakého dluhu, anebo situace, kdy při plnění dluhu požaduje věřitel méně, než činila původně dluhovaná částka.

Podle pravidel o částečném zaplacení je třeba, aby plnění bylo použito nejprve na zaplacení úroků, a teprve pak na zaplacení (vlastního) dluhu. Přesahuje-li plnění dlužné úroky, použije se zbytek plnění na zaplacení základu dluhované částky a úroky z úroků se přičtou k (nezaplacenému) zbytku dlužné částky. Je-li plnění

menší než dlužné úroky, nelze jejich zbytek připočíst k základu dluhované částky; ale původní částka se dále úročí až do chvíle, kdy platby dohromady přesáhnou částku dlužných úroků, a případný zbytek jde na zaplacení základu dluhované částky, přičemž se úroky připočtou ke zbytku, jak bylo výše zmíněno, a tento postup se opakuje až do úplného vyrovnání dluhu.

Payment into court. Plnění do soudního depozita. Úkon žalovaného spočívající ve složení částky, kterou uznává jako svůj dluh, u pověřeného soudního úředníka, ve prospěch žalobce jako odpověď na jeho žalovaný nárok. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 67.

Voluntary payment. Dobrovolné plnění, splnění, zaplacení. Plnění, které dlužník realizuje podle své vlastní vůle a volby, na rozdíl od plnění, které se na dlužníkovi vymáhá exekučně nebo jiným donucením.

Payment bond. Viz Miller Act; Performance bond.

Payment guaranteed. Plnění zajištěno. Tato, popřípadě podobná slova připojená k podpisu znamenají, že podepsaný se pro případ, že instrument (cenný papír) nebude včas a řádně zaplacen (k tomu povinnou osobou), zavazuje, že sám zaplatí straně oprávněné podle obsahu (cenného papíru), bez součinnosti jeho majitele (držitele). U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 4-416.

Payment in due course. Zaplacení v době splatnosti; řádné zaplacení (splnění). V souvislosti s obchodovatelnými instrumenty (cennými papíry) znamená tento výraz zaplacení v den splatnosti instrumentu, anebo po tomto dni jeho majiteli (držiteli) v dobré víře, který nenamítne vadnost titulu. Podle zákona o obchodovatelných cenných papírech (Negotiable Instruments Law) může být cenný papír zaplacen řádnou (včasnou) platbou prvního dlužníka nebo jeho zástupce; viz např. Bourg v. Wiley, La., 398 So.2d 13, 15. Ust. § 3-603 Jednotného obchodního zákoníku se na řádné (včasné) platby nevztahuje; ty jsou dnes upraveny ustanovením § 3-601(3).

Payment into court. Plnění do soudního depozita. Uložení peněz nebo jiných věcí, které lze předat (odevzdat), soudu v průběhu soudního řízení. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 67.

Payor. Plátcce. Ten, kdo zaplatil, nebo ten, kdo má zaplatit směnku nebo šek.

Payor bank. Banka—plátcce; banka, která je plátcem. Banka, která má zaplatit položku, která má být vybrána nebo přijata (U.C.C., Jednotný obchodní zákoník, § 4-105(b)), včetně takové banky, která je dlužníkem ze šeku (výstavcem šeku). Výraz označuje jak banku, která šek vystavila, tak i banku, které má být položka zaplacená na řad banky. Phelan v. University Nat. Bank, 85 Ill. App.2d 56, 229 N.E.2d 374, 377.

Payroll tax. Daň ze mzdy, resp. příjmu. Daň ze mzdy (platu) zaměstnance nebo z příjmu samostatného podnikatele (živnostníka). Federální a státní daň z příjmů platí zaměstnanec nebo samostatný podnikatel; příspěvky (daně) na sociální zabezpečení platí jak zaměstnanec, tak zaměstnavatelé, a dále také samostatní podnikatelé. Příspěvky (daně) na podpory v nezaměstnanosti platí zaměstnavatelé.

PBGC. Viz Pension Benefit Guaranty Corporation.

P.C. Zkratka pro „Pleas of the Crown“; někdy také pro „Privy Council“, „Parliamentary Cases“, „Patent Cases“, „Practice Cases“, „Penal Code“, „Political Code“, nebo „Professional Corporation“.

Peace. Mír; veřejný klid, pořádek, právní jistota; klid, pokoj; duševní klid, mír, pohoda, vyrovnanost. Podle zákonných ustanovení o výtržnictví se mírem (veřejným klidem a pořádkem) rozumí takový stav a vědomí bezpečnosti a jistoty, které jsou nezbytné pro spokojený a šťastný život každého občana, a jejichž zajištění je úkolem vlády (státu). State v. Boles, 5 Conn. Cir. 22, 240 A.2d 920, 927. Ve smyslu zákonných ustanovení o výtržnictví se výrazem „peace“ rozumí pokojný život obyvatel města nebo obce, mezi nimiž panuje spravedlivý řád. State v. Edwards, 239 S.C. 339, 123 S.E.2d 247, 249.

Pokojný stav, jemuž se těší politická společnost uvnitř sebe samé, neboť mezi jejími příslušníky panuje spravedlivý řád, a který se navenek projevuje porozuměním a dobrými vztahy se všemi ostatními národy (státy). V souvislosti s vnitřním státním právním řádem znamená slovo „peace“ jako terminus technicus jak stav klidu a bezpečnosti, na rozdíl od stavu násilí a války, tak i stav veřejného pořádku a slušnosti (dobrých mravů). Catlette v. U.S., C.C.A.W. Va., 132 F.2d 902, 906.

Articles of the peace. Viz Articles.

Bill of peace. Viz Bill.

Breach of peace. Viz Conservator.

Justice of the peace. Viz toto heslo.

Peace and quietude. Mír a klid. Veřejný pokojný stav a poslušnost zákonů, jakož i veřejný pořádek a bezpečnost, které přikazují zákony jednotlivých států USA.

Peace officers. Strážci veřejného pořádku. Tento výraz definují zákony jednotlivých států USA různým způsobem, ale obecně lze říci, že označuje šerify a jejich zástupce, konstáblы, marshaly, členy městských policejních sborů a další veřejné úředníky, jejichž povinností je vykonávat zákony a nařízení místního zastupitelstva (vlády) a udržovat veřejný pořádek. Obvykle každý, komu byla svěřena pravomoc zatýkat, resp. brát do vazby. Obecně je „peace officer“ ten, kdo byl orgánem státní moci pověřen zajišťováním veřejného klidu a pořádku, a kdo je oprávněn zatýkat osoby vinné spácháním trestného činu nebo ze spáchání trestného činu podezřelý. Takový veřejný úředník je ochráncem (strážcem) míru — „conservator of the peace“, což je výraz synonymní s výrazem „peace officer“. Vandiver v. Manning, 215 Ga. 874, 114 S.E.2d 121, 124. Viz také Police officer.

Peace of God and the church. Mír boží a církevní. Ve starém anglickém právu doba mezi zasedáními soudu a doba nedělí a svátků, kdy královi poddaní netrpěli obtížemi soudního řízení.

Public peace. Obecný mír; veřejný mír. Všeobecný mír čili pokoj obce; spravedlivý řád a pokoj mezi lidmi tvořícími spolu dohromady stát nebo obec. Onen neviditelný pocit bezpečí, který každý považuje za nezbytný ke své pohodě a jehož zachování je příčinou existence států.

Public peace and quiet. Obecný mír a pokoj. Mír, klid a pořádek, a svoboda od pobouření a rušení; bezpečnost, spravedlivý řád a slušnost (dobré mravy) chráněné občanskou společností a právem.

Peaceable. Mírumilovný, pokojný, mírový; tichý, poklidný. Bez síly, násilí a porušování práva; např. „mírumilovný, pokojný vstup“ na pozemek. *Peaceable possession, pokojná držba* nemovitého majetku je taková držba, již akceptují všichni ostatní, včetně těch, jejichž nároky jsou konkurenční (opačné), a která není rušena ani faktickými útoky směřujícími k vypuzení z držby, ani žalobami na navrácení držby nebo vlastnictví. Stanley v. Schwalby, 147 U.S. 508, 13 S. Ct. 418, 37 L. Ed. 259. *Srovnej* Adverse possession.

Peace bond. Záruka pokoje. Druh zajištění (jistoty), které soudce nebo smírčí (policejní nebo vyšetřující) soudce požaduje od toho, u něhož je nebezpečí, že se dopustí výtržností, nebo od toho, kdo se již v minulosti výtržností dopustil.

Peace officer. Viz Police officer.

Peccata contra naturam sunt gravissima. Zločiny proti přírodě (přirozenosti) jsou ty nejhorší.

Peccatum peccato addit qui culpae quam facit patrocinia defensionis adjungit. Hřích k hříchu (vinu k vině) přidává ten, kdo se brání protiprávním činům vůči němu spáchaným.

Peck. Dutá míra velikosti dvou galonů.

Peculation. Zpronevěra, defraudace. Protiprávní převlastnění si veřejných peněžních prostředků, veřejného majetku osobou, které stát svěřil takový majetek do péče, k jejímu vlastnímu prospěchu nebo k prospěchu jiných. Fraudulentní zpronevěra peněz nebo věcí svěřených do něčí péče, již se dotýčný dopustil k vlastnímu užítku.

Peculatus. Lat. V kontinentálním právu trestný čin spočívající v odcizení, ukradení neboli zpronevěření veřejných peněz.

Peculiar, adj. Vlastní; příznačný, typický, charakteristický; svérázný, svébytný, osobitý; podivný, nezvyklý, výstřední, extravagantní; ob/zvláštní, mimořádný. Wolf v. Mallinckrodt Chemical Works, 336 Mo. 746, 81 S.W.2d 323, 330.

Peculium. Lat. V římském právu soukromý majetek, který mohl držet (vlastnit) otrok, manželka nebo syn, kteří byli in patria potestas; tento majetek byl oddělen od majetku otce nebo pána a jeho vlastník s ním mohl sám disponovat.

Pecunia. Ve starém anglickém právu zboží a movité věci („chattels“, viz tam). V kontinentálním právu vůbec majetek, nemovitý i movitý; cokoli, co je skutečně předmětem soukromého vlastnictví. V užším smyslu movitý majetek, movité věci; věci zastupitelné (tj. movité věci druhotně určené). V nejužším smyslu — peníze. V tomto nejužším smyslu se tohoto výrazu užívá nejčastěji, jde o téměř jediný význam, v němž se jej používá.

Pecunia constituta. V římském právu peníze, které je někdo povinen (třeba i na základě morálního závazku) plnit (zaplatit) v den pevně stanovený (*constituta*), který je dnem splatnosti, se stávají vymahatelnými podle daného slibu v onen den, přičemž jejich vymahatelnost je zajištěna žalobou nazývanou „de pecunia constituta“, kterou lze podat v případě, že onen slib, který založil závazek, neměl kvalitu *stipulationis*.

Pecunia non numerata. V kontinentálním právu nezaplacené peníze, nesplacený dluh. V určitých případech předmět (důvod) námitky nebo obrany.

Pecunia numerata. Peníze spočítané, vypočítané, totiž vyplacené na vyrovnání (splnění, zaplacení) dluhu.

Pecuniary. Peněžní, peněžitý, finanční, pekuniární; vztahující se k penězům; spočívající v penězích nebo ve věcech penězi ocenitelných.

K výrazům *pecuniary Consideration*; Damages; Legacy, viz tato hesla.

Pecuniary benefits. Hmotný, penězi ocenitelný prospěch. Prospěch, který lze ocenit penězi. Dallas Ry & Terminal Co. v. Moore, Tex. Civ. App., 52 S.W.2d 104. Majetkový prospěch, který případně rodičům v důsledku smrti jejich zletilého dítěte, zahrnuje i takový prospěch, včetně peněz, který lze náležitě ocenit penězi, to jest práce, služby a úsluhy dítěte vůči rodičům. Borak v. Bridge, Tex. Civ. App., 524 S.W.2d 773, 776.

Pecuniary bequest. Hmotný, penězi ocenitelný odkaz. Odkaz spočívající v penězích, určený dědici zůstavitelem. Peněžitý odkaz zůstavitele legátovi (odkazovníkovi). Také se mluví o peněžitém odkazu („monetary bequest“). Viz Bequest.

Pecuniary causes. Pekuniární případy. V praxi anglických církevních soudů případy, jejichž důvodem bylo neplnění povinností vůči církvi, neboli nějaké jednání nebo opomenutí, jež se týkalo církve, a jímž byla žalobci způsobena nějaká škoda. 3 Bl. Comm. 88.

Pecuniary condition. Finanční situace. Podle zákonných ustanovení, která upravují nabytí zboží pod falešnou záminkou, se výrazem „pecuniary condition“ rozumí nejen hotové peníze, ale také věci a všechno, co má majetkovou hodnotu, to jest to, co vytváří finanční odpovědnost jako základ kreditu.

Pecuniary consideration. Viz Consideration.

Pecuniary damages. Viz Damages; Pecuniary loss.

Pecuniary formulas. Majetkový vzorec, vzorce. Ve federálních předpisech o dani z dědictví dar přeživšímu manželovi, ve výši rovnající se maximu možné odpočitatelné srážky z důvodu manželství, na kterou má dědictví právo, a to po odečtení hodnoty všech dalších majetkových práv, která přešla na přeživšího manžela a která mohou být také posouzena jako odpočitatelné položky z důvodu manželství. Viz také Marital deduction.

Pecuniary injury. Majetková újma. Podle zákonných ustanovení o smrti způsobené protiprávně, která stanoví, že náhradu škody lze přiznat, „vezme-li se v úvahu majetková újma, která byla takovou smrtí způsobena přeživší straně, popř. stranám oprávněným podle výroku rozsudku“, se výrazem „majetková újma“ rozumí oprávněná, resp. přiměřená vyhlídka na majetkový prospěch, který by vznikl, kdyby zemřelý dále žil. Stang v. Hertz Corp., App., 81 N.M. 69, 463 P.2d 45, 48. Taková náhrada zahrnuje náhradu škody za ztrátu výživy, společnosti, vedení, pomoci, lásky a náklonnosti zemřelého. Hall v. Gillins, 13 Ill.2d 26, 147 N.E.2d 352, 355. Viz také Consortium; Damages (*Pecuniary damages*); Loss; Pecuniary loss.

Pecuniary interest. Majetkový zájem. Přímý zájem, týkající se peněz v žalobě čili v soudním případě, vzhledem k němuž by bylo např. třeba, aby soudce sám sebe vyloučil z rozhodování případu, jestliže vlastní akcie strany na řízení zúčastněné.

Pecuniary legacy. Viz Legacy.

Pecuniary loss. Majetková ztráta. Ztráta peněz nebo něčeho, prostřednictvím čeho lze získat peníze, nebo něčeho, co je ohodnotitelné penězi. V souvislosti se ztrátou, kterou utrpěla závislá osoba smrtí (toho, na kom byla závislá), „majetková ztráta“ znamená oprávněnou, resp. přiměřenou vyhlídku na majetkovou prospěch, který by nastal, kdyby zemřelý dále žil; zahrnuje ztrátu služeb, výcviku, výživy, výchovy, poradenství a společnosti. *Sea Land Services, Inc. v. Gaudet*, 414 U.S. 573, 94 S. Ct. 806, 39 L. Ed.2d 9.

Podle ustanovení zákona o smrti způsobené protiprávně „majetková ztráta“ znamená tolik, že život zemřelého měl – v majetkovém smyslu – význam pro osoby, které jej přežily, včetně ztráty jeho péče, lásky a náklonnosti. *Flynn v. Vancil*, 89 Ill. App. 368, 232 N.E.2d 473, 474.

Viz také *Pecuniary injury*.

Pecunia sepulchralis. Peníze, které se platily ve starých dobách knězi při otevření hrobu pro dobro duše zemřelého.

Pecunia trajectory. V kontinentálním právu půjčka peněz nebo jiných věcí, které dlužník za peníze koupí, aby byly poslány po moři, kde věřitel podle smlouvy na sebe bere riziko ztráty ode dne vyplutí lodí do dne jejího připlutí do přístavu určení. Taková půjčka nemusí být nutně úročena, ledaže úrok byl (výslovně) stipulován (nazýval se „*nauticum foenus*“, námořní úrok), ale protože věřitel na sebe bere riziko, může požadovat (a obdržet) úroky dokonce vyšší než obvyklé.

Pedage. Mýto, mýtné. Ve starém anglickém právu poplatek nebo daň, kterou cestující platili za to, že mohli projít nebo projet lesem nebo jiným chráněným místem.

Pedagium. Staroangl. lat. Viz *Pedage*.

Pedaulus. Lat. (*Pes = noha*.) V kontinentálním právu soudce, který seděl u paty tribunálu, tj. na nejnižším místě, připravený na příkaz přetora okamžitě zařadit potřebné.

Peddler. Podomní obchodník, obchodník v malém; ten, kdo obchází potenciální zákazníky s cílem prodat a předat jim zboží. *Case v. Comptroller of State of Md.*, 219 Md. 282, 149 A.2d 6, 9. Ten, kdo prodává zboží v malém, přičemž toto zboží nese nebo veze s sebou a pohybuje se z místa na místo; k této své činnosti obvykle potřebuje povolení obce či okresu, v jejichž obvodu podniká. Viz také *Hawker*.

Pederasty. Pederastie. V trestním právu nepřírozený pohlavní styk muže s mužem, zpravidla dospělého muže s chlapcem; druh sodomie (viz *tam*).

Pedestrian. Pěší, ten, kdo jde pěšky, opěšalý, chodec; konaný pěšky; chodecký; určený k pěší túře; přízemní; obvyčejný, prozaický; těžkopádný. Výrazem „pedestrian“ se obvykle rozumí ten, kdo chodí (cestuje) pěšky, ale může se rovněž pohybovat na kolečkových bruslích, bruslích (na led), na chůdách nebo berlích. *Petties v. Petties*, N. J. Super. 14, 509 A.2d 190, 192. Zákonná definice „chodce“ je dostatečně široká, takže zahrnuje i osoby, které stojí na silnici, i osoby, které silnici přecházejí. *See v. Willett*, 58 Wash.2d 39, 360 P.2d 592, 593. V rámci úrazového pojištění opěšalý nepřestává být chodcem jenom proto, že se právě nepohybuje. *Peterson v. Continental Cas. Co.*, 25 Utah 2d 408, 483 P.2d 445, 446.

Pedigree. Rodokmen; původ. Rodokmen, původ a posloupnost rodiny; řada předků, od nichž někdo pochází, genealogie. Výčet nebo seznam řady předků. Rodinné příbuzenství.

Evidence. (V dokazování.) „Pedigree exception“, výjimka z pravidla o nepřipustnosti svědeckví z doslechu, která dovoluje vzít v úvahu jako důkaz existence příbuzenských vztahů svědeckví z doslechu, týkající se těchto vztahů. *Smith v. Givens*, 223 Va. 455, 290 S.E.2d 844, 846. Tvrzení o skutečnosti, týkající se genealogie, nejsou vyloučena pravidlem o nepřipustnosti svědeckví z doslechu ani v případech, když toho, kdo tvrzení uvádí, je možné vyslechnout jako svědka. *Fed. Evid. R. (Federální pravidla pro dokazování)* 803.

Pedis abscissio. Lat. Ve starém feudálním právu useknutí nohy; trest, který se dříve ukládal na místě trestu smrti.

Pedis positio. Lat. V kontinentálním i starém anglickém právu položení, popřípadě umístění k nohám. Výrazem se označovala držba půdy, vyjádřená skutečným tělesným vkročením na půdu (pozemek).

Pedis possessio. Lat. Pevné místo; skutečná (stávající, faktická) držba. Ke vzniku adverzní držby (viz *Adverse possession*) bylo třeba *pedis possessio* anebo skutečné (pevné) ohrazení.

Doktrína, již se obvykle řídí jen právo priority k objevu drahých nerostů, po dobu hledání; chrání prospektora před zásahem jiného prospektora, ale jen po dobu, kdy svůj přidělený dílec půdy skutečně (fakticky) drží a nepřetržitě hledá nerosty. *Goldfield Mines, Inc. v. Hand*, App., 147 Ariz. 498, 711 P.2d 637, 644.

Peeping tom. „Zvědavý Tom“. Tímto výrazem (někdy i v podobě „Peeping Tom“) se v zákonech obvyčejně rozumí ten, kdo se přikrývá k oknům a nahlíží do bytů, s cílem pozorovat jejich obyvatele a narušovat jejich soukromí. *Matter of Banks*, 295 N.C. 236, 244 S.E.2d 386, 389.

Peerage. Šlechta, aristokracie, peerové (pairové); hodnost, titul peera; seznam peerů. Titul nebo hodnost peera, šlechtice. Také kolektivní orgán šlechty. V Anglii podle zákona o šlechtě (*Life Peerages Act*) z r. 1958 vykonává Sněmovna lordů původní jurisdikci ve všech věcech a nárocích, týkajících se peerů, šlechty.

Peeres. Peerka; žena peera; vdova po peerovi; šlechtice. Žena, která patří ke šlechtě; šlechticnou se může stát buď na základě svého vlastního práva nebo na základě sňatku se šlechticem.

Peer Review Organizations. Tato organizace je v programu léčebné péče na základě předpisů o léčebné a preventivní péči v podstatě výkonným jednatelem, zmocněncem federální vlády; podle těchto předpisů je úkolem PRO sledovat, zda soukromé nemocnice, které požadují dotace agentury, se chovají v souladu s pravidly léčebné a preventivní péče. *American Hospital Association v. Bowen*, C.A.D.C., 834 F.2d 1037, 1048.

Peers. Peerové, (pairové), šlechta, aristokracie. Ve feudálním právu vazalové (poddaní) lorda (lenního pána), kteří zasedali na jeho soudě jako soudci svých spolumazalů, a nazývali se „peers“, protože si byli navzájem rovni, měli stejné postavení (to peer = vyrovnat se; peer = rovný, rovnocenný člověk). Příslušníci šlechty Velké Británie, kteří byli lordy světskými, zasedali v parlamentu; patřili k nim vévodové, markýzové, hrabata, vikonty a baroni.

Rovní; ti, kdo jsou si navzájem rovni svým společenským postavením a hodností; v tomto smyslu „trial by a jury of his peers“ (soudní pře před porotou sobě rovných) znamená věc, kterou rozhoduje porota občanů. K výrazu *Judgment of his peers*, viz *Judgment*.

Peers of fees. Rovní statky. Vazalové (poddaní) téhož lorda, kteří byli povinni sloužit mu na jeho soudech a těchto soudů se účastnit, byli si svým postavením rovni. Nazývali se „peers of fees“, protože drželi lordova léna (pozemkové majetky, statky = fees), nebo protože bylo jejich úkolem zasedat a pod dohledem lorda rozhodovat na jeho soudě spory týkající se léna; měl-li lord více takových vazalů, zpravidla si mezi nimi vybral dvanáct mužů, kteří pak měli titul peerů jako poctu. Odtud pochází rozlišení našich řádných členů poroty a jiných peerů.

Peg. Upevnit, ustálit, stabilizovat; snažit se udržovat (něco) na určité úrovni; odhadnout, zařadit; označit, identifikovat aj. Stabilizovat cenu nějaké věci; např. vláda může stabilizovat cenu zlata tím, že nabídne k prodeji všechno zlato za stanovenou cenu. Ti, kdo spekulují s akciemi, mohou ustálit cenu akcií stálým nakupováním a prodáváním za stálou cenu; tato manipulace je dnes ovšem nezákonná.

Peine fort et dure. Normanská franc. Ve starém anglickém právu zvláštní druh trestu pro ty, kdo byli obviněni (obžalováni) z hrdelního zločinu a zatvrzele „stáli němí“, tj. odmítali se bránit nebo vystupovat v soudním řízení. Tento trest spočíval v kombinacích pouhého vězení, pomalého vyhladovění a drcení nahého těla velkými kusy železa. Tento krutý trest se lidově nazýval „přítlačování k smrti“.

Peles. Sporné body, které vyplývají z věci.

Pelfe, or pelfre. Úlovek, zisk; také, zisk z trestného činu (lup, kořist).

Pellage. Clo nebo daň ze zvířecích kůže.

Pellex. Lat. V římském právu konkubina.

Pells, clerk (or master) of the. Původně úředník anglické státní pokladny, který zapisoval každý pokladní účet na pergamenové svitky, neboli „pelly“, výkazy; zpravidla byly dva, jeden „pell“ příjmů, druhý „pell“ výdajů.

Penal. Trestní; trestný; mající za následek trest; spočívající v trestu nebo vztahující se k trestu.

Penal action. Trestní řízení; obžaloba. V nejširším smyslu označuje trestní stíhání. V poněkud užším smyslu označuje civilní žalobu, již je pachatel (škůdce) žalován na zaplacení pokuty dotčené (poškozené) straně (např. punitive náhrady škody).

Slovo „penální“ má podstatně širší význam než slovo „kriminální“, neboť se týká jakéhokoli potrestání neboli trestu a vztahuje se k jednáním, úkonům, které nemusejí být vždy označeny za „kriminální“. *State v. Lowry*, 95 N. J. Super. 307, 230 A.2d 907, 913. Žaloba je „penální“ zásadně tehdy, jestliže částku, která má být zaplacená za nějaké jednání nebo opomenutí žalovaného, lze arbitrárně určit. *Tasner v. U.S. Industries, Inc.*, D.C. Ill., 379 F. Supp. 803, 806.

Žaloba, řízení, proces podle trestního zákona; žaloba na (o) potrestání, na vyslovení trestu (resp. na odškodnění) podle zákona. *Smith Engineering Works v. Custer*, 194 Okl. 318, 151 P.2d 404, 407, 408. V širším smyslu by tento výraz měl zahrnovat všechny žaloby, jimiž lze

vymáhat zaplacení exemplární nebo vindikativní náhrady škody, tedy např. žaloby pro urážku na cti („libel“ i „slander“, viz *tam*), anebo žaloby, v nichž zákon přiznává zvláštní, dvojitou i trojnásobnou náhradu škody, např. žaloby na zaplacení peněz, vyplacených jako lichva, nebo žaloby na porušení anti-trustových zákonů. Ale ve zcela úzkém, zvláštním smyslu jde o (1) žalobu podle zákonných ustanovení, která stanoví pokutu, kterou má obdržet každý, kdo na ni bude žalovat, nebo o (2) žalobu, v níž rozsudek proti žalovanému má v podstatě charakter pokuty, jinak řečeno, jeho smyslem je potrestání, tedy o žaloby, ve kterých smyslem a cílem náhrady je kompenzace, a které proto nejsou žalobami trestními, ale civilními, i když mohou mít podle zákona za následek také mimořádnou náhradu škody. Viz *Damages (Exemplary or punitive damages, Treble damages)*.

Penal bill. Trestní žaloba. V minulosti užívaný právní institut, kterým strana sama sebe zavazovala zaplatit určitou částku nebo částky peněz nebo něco udělat nebo – pro případ, že to neudělá – zaplatit určitou stanovenou částku peněz jako pokutu; proto se mluvilo o „penal sum“, penální částce. Tyto instituty nahradil institut závazku na zaplacení určité částky peněz, penále, za určitých podmínek. Viz *Penal bond*.

Penal bond. Smluvní pokuta. Slib zaplatit v případě nesplnění určitou (výslovně stanovenou) peněžitou částku čili pokutu; ale pokud se strany dohodnou, že za určitých podmínek povinný poskytne plnění, jiné než peněžité, spočívající v konání nebo zdržení se konání, závazek zaplatit pokutu ztratí účinnost. *Maryland Casualty Co. v. Kansas City, Mo.*, C.C.A. Mo., 128 F. 2d 998, 1004. Závazek je zajištěn propadnutím pokuty, která byla stanovena pro případ jeho porušení. Viz *Penalty*.

Penal clause. Ustanovení, doložka o pokutě. Sekundární závazek, který na sebe strany berou proto, aby mohly proti sobě navzájem vynutit splnění primárního závazku; smyslem pokuty je nahradit škodu, nikoli trestat za nesplnění závazku. Také, zákonné ustanovení, které stanoví pokutu za porušení předchozích ustanovení. Viz *Penalty clause*.

Penal code. Trestní kodex, zákoník. Shromáždění a kodifikace (hmotněprávních) trestních zákonů státu nebo federace; např. *California Penal Code* (Trestní zákoník státu California); *Title of U.S. Code*. Některé státní trestní („penal“ nebo „criminal“) zákoníky jsou uspořádány podle Vzorového trestního zákoníku (*Model Penal Code*), který vydal Americký právnícký institut.

Penal institutions. Trestní, nápravná zařízení. Tímto výrazem se obecně označují všechna místa, kde osoby odsouzené za spáchání trestného činu odpykávají svůj trest odnětí svobody, totiž věznice, trestnice, pracovní tábory, střediska nápravné výchovy a jiné nápravné instituce.

Penal laws. Trestní zákony. Tímto výrazem se zpravidla označují zákony států USA nebo federace (tj. USA), které vymezují trestné činy a stanoví jim odpovídající pokuty a tresty. Zákony, které ukládají pokuty a tresty za určité protiprávní činy veřejné povahy nebo protiprávní útoky vůči státu.

Přesně řečeno, zákony, které poskytují soukromé žaloby vůči tomu, kdo jednal protiprávně, nejsou ve své podstatě trestní, neboť ani odpovědnost za protiprávní jednání, kterou ukládají, ani prostředky jeho nápravy

nemají trestní povahu. Jestliže byla jednotlivci způsobena újma, pak zákon, který mu dává žalobu (právo na žalobu), je spíše nápravný, opravný, kompenzační, než trestní, i když částka, kterou je pachatel povinen zaplatit, se může nazývat „pokuta“, ba může být i dvojnásobek způsobené škody. *Huntington v. Attrill*, 146 U.S. 657, 13 S. Ct. 224, 36 L. Ed. 1123.

Je-li zákon jak trestní, tak nápravný, např. tak, že je trestní v jedné části a nápravný v druhé, je třeba jej považovat za předpis trestní, pokud je jeho úkolem vynucení potrestání, a za nápravný, opravný, kompenzační tam, kde mu jde o vynucení nápravy, kompenzace. *Collins v. Kidd*, D. C. Tex., 38 F. Supp. 634, 637.

Viz také Penal code.

Penal servitude. Nucené práce. V anglickém trestním právu potrestání, které spočívá v tom, že pachatel je držen ve vězení a je nucen pracovat.

Penal statutes. Viz Penal code; Penal laws.

Penal sum. Částka smluvní pokuty. Částka, o níž se strany ve smlouvě dohodly, že bude zaplacená, nesplní-li se obsah závazku. Viz také Penal bond; Penalty.

Penalty. Trest; pokuta; peněžitý trest; penále. Velmi pružný výraz s mnoha různými významovými odstíny; vyjadřuje myšlenku potrestání, tělesného nebo majetkového, civilního nebo trestního, nicméně zpravidla se používá pouze ve významu „pekuniární trest“. *Allied v. Graves*, 261 N. C. 31, 134 S.E.2d 186, 192.

Peněžitá částka, kterou se zavazuje zaplatit ten, kdo má ze závazku nějakou povinnost, v případě, že nevykoná nebo nesplní to, co mu ukládají ustanovení závazku (smlouvy). „Penalty“ je částka uvedená ve smlouvě, která není kompenzací za porušení smlouvy, ale spíše trestem za zaviněné jednání, anebo slouží jako jistota pro případ, že by v důsledku nesplnění vznikla oprávněná strana škoda. *Stein v. Bruce*, Mo. App., 366 S.W.2d 732, 735. Částka, kterou strana hodlá zaplatit v případě, že poruší smlouvu, která je ale již předem stanovena pevnou částkou; nejde o předběžný odhad škody, která by pravděpodobně vznikla, ale o trest, jehož hrozba má zabránit porušení (smlouvy). *Westmount Country Club v. Kameny*, 82 N. J. Super. 200, 197 A.2d 379, 382.

Ustanovení o (smluvní) pokutě nutí k vykonání jednání, a obvykle se stane účinným jen v případě nesplnění závazku, které má za následek povinnost zaplatit pokutu, bez ohledu na skutečnou škodu, kterou utrpěla strana poškozená porušením závazku. *Garret v. Coast and Southern Federal Sav. and Loan Ass'n*, 9 C.3d 731, 108 Cal. Rptr. 845, 850. Viz Penalty clause.

„Penalty“ je částka peněz, kterou je podle zákona třeba zaplatit jako trest za nějaké jednání, které je zakázáno nebo za nevykonání nějakého jednání, které je přikázáno. *Hidden Hollow Ranch v. Collins*, 146 Mont. 321 P.2d 365, 368. Zákonná odpovědnost pachatele, jejíž rozsah není omezen rozsahem škody, kterou utrpěla poškozená strana. *Missouri—Kansas—Texas R. Co. v. Standart Industries, Inc.*, 192 Kan. 381, 388 P.2d 632, 634.

Viz také Fine; Forfeiture; Penal action; Statutory penalty.

Penalty clause. Ustanovení, doložka o pokutě. Ustanovení ve smlouvě, v dohodě o půjčce, smlouvě o zajištění a podobně, které předpokládá pokutu pro případ nesplnění závazku, zaplacení po lhůtě nebo vůbec nezaplacení, předčasného odstoupení od smlouvy atd. Taková ustanovení obvykle nejsou soudně vymahatelná.

Ustanovení o likvidní náhradě škody (viz Liquidated damages) je soudně vymahatelné, ovšem jen za předpokladu, že likvidní náhrada škody byla v době uzavření smlouvy odhadnuta přiměřeně podobným škodám vzniklým z porušení závazku. Otázka, zda ustanovení o náhradě škody je penalizační klauzule nebo klauzule o likvidní náhradě škody, je otázkou právní. *Lake River Corporation v. Carborundum Co.*, C.A. III., F.2d 1284, 1288—92.

Penance. Pokání. Církevní trest, který ukládá církevní soud za některá jednání, jež jsou v rozporu s církevními (kanonickými) pravidly chování.

Pendency. Nerozhodnutost, nevyřízenost, projednávání. Nejistota, nerozhodnutí, nevyřízení, odklad, odročení, přerušení; stav nevyřízenosti nebo nerozhodnutosti; stav žaloby atd. po té, co začalo její projednávání, a před tím, než o ní bylo učiněno konečné rozhodnutí.

Pendens. Lat. Nerozhodnuto; např. *lis pendens*, nerozhodnutá věc.

Pendente lite. Během sporu; za trvání sporu; než byl spor rozhodnut. Lat. Trvání sporu; po dobu trvání řízení; v době jednání. Záležitosti „pendente lite“ jsou závislé na výsledku sporu.

Pendente lite nihil innovetur. Během procesu se nemá nic měnit.

Pendent jurisdiction. Přesahující (převislá) pravomoc. Princip aplikovaný u federálních soudů, který připouští, aby se kauza projednávaná státním soudem na základě žaloby spojila s kauzou projednávanou federálním soudem na základě žaloby vzešlé z téhož jednání (skutkového stavu), a to i v případech, kdy není dána různost občanství. Přesahující pravomoc je věcí volného uvážení, neboť federální soud může připustit, aby byl před ním uplatněn i nárok nikoli federální povahy, který postřádá samostatný, nezávislý právní důvod, zároveň s nárokem uznaným federálním právem mezi týmiž stranami, které řádně vystupují před soudem, za předpokladu, že souvislost mezi nárokem daným federálními předpisy a nárokem vyplývajícím ze státních předpisů dovoluje dovození, že celé řízení (celá věc) před soudem je vlastně jediným ústavněprávním případem. *Schwab v. Erie Lackawanna R. Co.*, D. C. Pa., 303 F. Supp. 1398, 1399. Toto pravidlo dovoluje federálním soudům, aby za určitých okolností rozhodly státní kauzu na základě žaloby, kterou by měl jinak projednávat a rozhodovat státní soud; jestliže však státní soud nemá pravomoc přiznat náhradu škody podle státního práva, uvedené pravidlo neumožňuje dovodit, že federální distriktní soud takovou pravomoc má. *Local 20, Teamsters, Chauffeurs and Helpers Union v. Morton*, 377 U.S. 252, 84 S. Ct. 1253, 1257, 12 L. Ed.2d 280.

Přesahující pravomoc je obsahem koncepce, podle které federální distriktní soud může při výkonu pravomoci ve věcech nároků opírajících se o federální zákony také podle svého volného uvážení rozšířit svou pravomoc i na nároky opírající se o zákony státní, pokud oba nároky vzešly z týchž skutkových okolností. *Barnes v. Childs*, D. C. Miss., 63 F.R.D. (Rozhodnutí o federálních pravidlech) 628, 630.

Pending. Nerozhodnutý, nevyřešený, dosud projednávaný. Začatý, zahájený, ale dosud neskončený; během, při, v průběhu; před uzavřením (čeho); před vyřešením; nestanovený; v průběhu urovnávání resp. projednávání sporu. Očekávání nějaké události nebo závěru

jednání, období trvání nebo neukončenosti. Takto soudní řízení neboli jednání je „pending“ od svého zahájení do vydání konečného rozsudku.

Žaloba, soudní řízení je „pending“ poté, co bylo zahájeno buď podáním soudní žaloby nebo obesláním stran. *Johnson v. McCaughan, Carter & Scharrer, Colo. App.*, 672 P.2d 221, 222.

Viz také Pendente lite.

Penetration. Vniknutí, penetrace. Výraz používaný v trestním právu a označující (v případech údajného znásilnění) vniknutí, vsunutí části mužského těla do těla ženského, byť i v nepatrném rozsahu; takovým vniknutím, vsunutím, je trestný čin dokonán, aniž je zapotřebí dokazovat, že došlo k ejakulaci.

Penitentiary. Káznice, nápravný ústav. Vězení, nápravné zařízení nebo jiné místo, kde je omezena osobní svoboda člověka, kam jsou odsouzení pachatelé trestných činů posíláni, aby tam na nich byl vykonán jejich rozsudek.

Pennoyer Rule. Pravidlo „Pennoyer“. Podle tohoto pravidla soud, který nemá personální pravomoc nad žalovaným, nemůže vydat rozsudek ve věci in personam. *Pennoyer v. Neff*, 95 U.S. 714, 24 L. Ed. 565.

Pennsylvania Rule. Pennsylvánské pravidlo. Jestliže jedna strana porušila ustanovení zákona a druhá strana tvrdí, že toto jednání vyvolalo střet (srážku), pak podle tohoto pravidla je třeba, aby údajný pachatel, má-li být zproštěn viny, prokázal, že porušení pravidla, jehož se dopustil, nemohlo být důvodem střetu. *Crown, Zellerbach Corp. v. Willamette—Western Corp.*, C. A. Or., 519 F.2d 1327, 1329.

Penny stocks. Levné emise. Vydání (emise) akcií za velmi nízkou cenu, často vysoce spekulativní, kdy se akcie prodává za méně než 1 \$.

Pennyweight. Trojská váhová jednotka, rovnající se 24 gránům, tj. jedné dvacetině unce.

Penology. Penologie. Nauka o výkonu trestu a o nápravě pachatelů.

Pen register. Záznamník. Mechanické zařízení, které zaznamenává čísla vytáčená na telefonu tak, že monitoruje elektrické impulsy vyvolané tím, že číselník telefonu se uvolní (pustí napětí). Neodposlouchává hovory, ani nezaznamenává, zda hovor byl skutečně realizován; nejde tudíž o zaznamenávání nebo monitorování hovorů. Užívání těchto zařízení je upraveno ust. 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) §§ 3121 a násl. Viz také Wiretapping.

Pensam. Plná váha dvaceti uncí.

Pensio. Lat. V kontinentálním právu úhrada, typicky za užívání věci. Nájemné; úhrada za užívání a držbu cizí nemovitosti (domu).

Pension. Důchod, penze; zaopatřovací plat, podpora, stipendium; denní penze. Pravidelná (zpravidla měsíční) peněžitá dávka vyplácená tomu, kdo už nepracuje; výše dávky je obvykle závislá na délce zaměstnání a výši (dřívější) mzdy nebo platu penzisty. Doživotní náhrada (renta) za vykonané služby. *Waite v. Waite*, 6 C.3d 461, 99 Cal. Rptr. 325, 330, 492 P.2d 13. Viz také Pension plan; Vested pension.

Pension Benefit Guaranty Corporation. Zajišťovací penzijní společnost. Federální agentura založená zákonem o důchodovém pojištění zaměstnanců z r. 1974 (ERISA — Employee Retirement Income Security Act), jejímž úkolem je zajišťovat výplatu pojistných dávek

v případě, že pojišťovací penzijní program skončí bez dostatečných prostředků, takže pojistné dávky nemůže vyplácet. 29 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1302.

Pensioner. Důchodce, penzista. Ten, kdo dostává důchod, penzi; účastník penzijního programu.

Pension fund. Penzijní fond. Fondy, zakládané společnostmi, spolky, státními orgány atd., z nichž vyplácí penzijní dávky svým pracovníkům, kteří odešli do důchodu. Viz Pension plan.

Pension plan. Penzijní program. Program, který zakládá a do kterého přispívá zaměstnavatel, a který má zajišťovat především pravidelné výplaty přesně stanovených dávek pro jeho zaměstnance nebo pro ty, kdo tyto dávky dostávají na jejich místě, a to v období po odchodu do důchodu (zpravidla do konce života). Základ důchodových dávek a jejich výše jsou odvozeny z takových faktorů, jako je počet odpracovaných let a výše platu (mzdy), který zaměstnanec dostával. Zákon o důchodovém pojištění zaměstnanců (ERISA — The Employees Retirement Income Security Act) stanoví postup při rozhodování o nárocích, způsob provádění a správy, a podrobně upravuje takové otázky, jako jsou podmínky účasti, plnění, financování, přihlašování a informování daňového úřadu a ministerstva práce. Penzijní dávky podle schváleného programu zajišťuje Pojišťovací penzijní společnost.

Stanovená renta (dávka), kterou stát poskytuje ze státní pokladny (z veřejných prostředků) jednotlivci nebo jeho právním nástupcům za jeho cenné služby, které vykonal pro stát a jako náhradu za ztrátu nebo škodu, kterou ve státní službě utrpěl. *Frisbie v. U.S.*, 157 U.S. 160, 15 S. Ct. 586, 39 L. Ed. 657.

Viz také Individual retirement account; Keogh Plan; Money—purchase plan; Pension trust.

Contributory pension plan. Příspěvkový penzijní program. Program dotovaný jak z příspěvků zaměstnavatelů, tak i zaměstnanců.

Defined—contribution plan. Penzijní program se stanovenými příspěvky. Penzijní program, který zajišťuje dávky ve výši dané shromážděnými příspěvky a ziskem z investic vynaložených fondem; výše příspěvků je stanovena, výše dávek však nikoli.

Defined pension plan. Penzijní program se stanovenými (zaručenými) dávkami. Penzijní program, v němž zaměstnavatel slíbí každému zaměstnanci určitou dávku. Hotové příspěvky zaměstnavatele a výdaje na důchodové dávky jsou upraveny v relaci k investičním nákladům penzijního fondu. Někdy se tento program označuje „fixed—benefit pension plan“ (penzijní program s fixními dávkami).

Funded pension plan. Viz Funded.

Noncontributory plan. Bezpříspěvkový penzijní program. Penzijní program, ve kterém příspěvky do fondu programu platí pouze zaměstnavatel. *Srovnej Contributory pension plan, výše.*

Qualified pension plan. Kvalifikovaný (řádný) penzijní program. Penzijní program sponzorovaný zaměstnavatelem, který odpovídá požadavkům § 401 Daňového zákoníku. Jsou-li tyto požadavky splněny, pak se zaměstnavatelovy příspěvky do programu zdaňují až po té, co byly vyplaceny zaměstnanci (§ 402). Pro zaměstnavatele je v roce, v němž realizoval příspěvek do programu, tato částka odpočitatelnou položkou (§ 404).

Pension trust. Penzijní trust, penzijní svěřenecký fond. Druh penzijního programu, dotovaného zaměstnavatelem, který spočívá v tom, že zaměstnavatel převádí na trustee—ho peněžitou částku, která stačí ke krytí nákladů na penze zaměstnanců, kteří jsou takto beneficiáři trustu.

Penumbra doctrine. Doktrína „polostínu“. Implicitní (mlčky předpokládané) pravomoci federální vlády, založené na ustanovení o nezbytnosti a vhodnosti — Čl. I., odd. 8, bod 18 Ústavy USA, které připouští, aby jedna mlčky předpokládaná pravomoc byla zahrnuta do jiné mlčky předpokládané pravomoci. Kohl. v. U.S., 91 U.S. 367, 23 L. Ed. 449.

Peonage. Peonáž; peónství (nucená práce za trest). Stav zotročení, otroctví, resp. nevolnictví, zakázaný 13. Dodatkem k Ústavě USA; spočívalo v nucení člověka vykonávat práce a tak zaplatit svůj dluh.

People. Stát; lid, např. lid státu New York. Národ ve své kolektivní a politické funkci. Souhrn či soubor jednotlivců, kteří tvoří stát. Loi Hoa v. Nagle, C.C.A. Cal., 13 F.2d 80, 81. V užším smyslu a ve smyslu, který tomuto výrazu přikládá ústavní právo, úplný soubor těch občanů státu nebo národa, kteří jsou nadáni politickou mocí pro politické účely. Viz také Citizen; Person.

Peppercorn. Zrnko pepře. Nominální, formální nájemné. Usušená bobule černého pepře. V anglickém právu výhrada pouze nominálního nájemného se někdy vyjadřovala stipulací zaplatit „zrnko pepře“.

Per. Lat. Za; skrze; prostřednictvím něčeho.

Perambulation. Procházka, obchůzka, inspekce; inspekční zápis, zpráva. Právní úkon či obyčej spočívající v obcházení hranic okresu nebo pozemku, buď za účelem jejich stanovení (vytyčení) nebo za účelem jejich evidence. V mnoha farnostech v Anglii udržovali farníci obyčej objíždět každoročně o velikonočním týdnu hranice farnosti. Tento obyčej je opravňoval vstupovat na pozemky, ať patřily komukoli, a odstraňovat překážky, které byly farníkům na cestě kladené. Tento obyčej se již nepraktikuje.

Perambulatione facienda, writ de. Ve starém anglickém právu označení writu, který se vydával se souhlasem obou stran, jestliže měly pochybnosti o závazcích ze svých práv k nemovitému majetku. Writ nařizoval šerifovi, aby vykonal obchůzku po hranicích (perambulation) a stanovil závazky stran a hranice mezi nimi.

Per and post. Ve starém anglickém právu vstoupit do věci způsobem „in the per“ znamenalo žalovat prostřednictvím toho, kdo byl k nemovitému majetku (totiž, k jeho vlastnictví) naposledy oprávněn; např. dědici nebo cedenti cesionáře. Vstoupit do věci způsobem „in the post“ znamenalo žalovat prostřednictvím toho, kdo má nejlepší a přednostní titul; např. lorda, lenního pána, kterému připadl majetek (odúmrtí).

Per annum. Pro (po) jeden rok; ročně, každoročně.

Per autre vie. Normanská franc. Na, popř. po dobu života někoho jiného; pro dobu, po kterou bude někdo jiný naživu.

Per aversionem. Lat. S nevolí, nevolí, velmi nerad. V kontinentálním právu s odmítáním. Tímto výrazem se označuje takový druh prodeje, kde se zboží prodává ve velkém, nikoli podle váhy nebo míry, a za jednotkovou cenu; používá se i tam, kde se pozemek prodává vcelku, pouhým odhadem počtu akrů. Tato jednání se tak

nazývají proto, že kupující jedná bez zvláštního zkoumání nebo rozlišování, a od věci se jakoby odvrací („is turning away“).

Per bouche. Normanská franc. Ústy; ústně.

Perca. „Perch“ je jednotka míry. Velká Británie: délková (5,5 yardů), plošná (30,25 čtver. yardů), objemová (16,5 stopy x 1,5 stopy x 1 stopa); USA: pouze délková (16,5 stopy). Viz Perch.

Per capita. Lat. Podle hlav; podle počtu osob; rozdělit rovným dílem. Tohoto výrazu, který byl přejet z kontinentálního práva, se hojně užívá v souvislosti s děděním a dělením zděděného majetku; takový způsob rozdělení, kdy každému jednotlivému oprávněnému je přidělen stejný (rovný) díl z majetku zůstavitele, a to každému, kdo byl se zůstavitelem příbuzný ve stejném stupni, bez ohledu na jeho původ (rod) nebo reprezentanční právo. Tento způsob dělení je opakem dělení *per stirpes* (viz tam). Buxton v. Noble, 146 Kan. 671, 73 P.2d 43, 47; MacGregor v. Roux, 198 Ga.520, 32 S.E.2d 289, 291. Dělení „per capita“ znamená rozdělení podle počtu osob rovně, čili rovným dílem. Gilbert v. Wenzel, 247 Iowa 1279, 78 N.W.2d 793, 794.

Per cent. Procento. Zkratka latinského „per centum“, které znamená „ze sta“ („pro sto“), čili sto dílů ve stu neboli sto setin.

Percentage depletion. Viz Depletion.

Percentage lease. Procentuální nájemné. Výše nájemného v případě nájmu maloobchodního podniku se zpravidla stanoví procentní sazbou z hrubé nebo z čisté tržby. Pro případ nízkých tržeb se obvykle stanoví (také) minimální čili „základní“ nájemné.

Percentage of completion method. Procentuální odhad plnění smlouvy. Způsob odhadu zisků a ztrát v některých dlouhodobých kontraktech. Teprve během doby trvání smlouvy se postupně zjišťuje, jaký bude celkový příjem (zisk). Viz také Completed contract method.

Percentage order. Procentuální příkaz. Příkaz koupit (nebo prodat) jisté množství určitých akcií za tržní nebo limitovanou cenu po té, co byl obchodován (co byl v pohybu) alespoň stanovený počet těchto cenných papírů.

Perception. Percepce; vjem; vybírání, např. nájemného. Vzjetí v držbu; ujetí se držby. Takto slovní spojení „percepce sklízň“ nebo „percepce zisku“ znamená, že byly přijaty do držení (to jest, že nyní někomu patří). Ve vztahu k peněžům znamená tento výraz také vybrání a zaplacení dluhu. Vjem, notifikace nebo jiné uznání skutečnosti platby.

Perch. Polní míra — 5,5 yardu, čili 16,5 stopy délky; jinak zvaná také „rod“ (tyč), nebo „pole“ (prut).

Percolate. Cedit, filtrovat; prosakovat; louhovat; volně se projevovat; vniknout, proniknout. Používá se v soudních sporech o právo pozemkových vlastníků používat vodu na jejich pozemcích, a označuje každý tok podzemní vody, který není vodou tekoucí (proudící), ale který je vodou volnou, viditelnou a jasně sledovatelnou.

Percolating waters. Viz Water.

Percolating test. Perkolační test. Test, který slouží k určení schopnosti půdy absorbovat a propouštět vodu, kterého se používá pro konstrukční a septické systémy.

Per consequens. Lat. V důsledku; následkem; následně.

Per considerationem curiae. Lat. Ve staré soudní praxi na základě uvážení (posouzení, rozvážení) soudy; z rozhodnutí soudy.

Per curiam. Lat. Pomocí soudy; prostřednictvím soudy. Výraz, kterého se používá pro rozlišení stanoviska celého soudu od stanoviska vyjádřeného (a napsaného) jen jediným soudcem. Někdy se tímto výrazem označuje názor vyjádřený předsedou soudu nebo předsedou senátu, nebo stručné sdělení o postupu soudu ve věci, které není provázeno písemným stanoviskem.

Perdida. Synonymum škody, resp. náhrady škody. Ponca De Leon v. Coca Cola Bottling Co., D. C. Puerto Rico, 75 F. Supp. 966.

Per diem. Denně; pro den; přiděl (kapesné) nebo částka určená na den. Např. členové zákonodárných sborů států USA často dostávají určitou částku per diem ke krytí výdajů, které jim vzniknou v době zasedání sboru. V souvislosti s úhradou, mzdou nebo platem obvykle znamená to, co se platí za práci vykonanou za jeden den.

Perdonatio utlagariae. Staroangl. lat. Pardon tomu, kdo neuposlechl příkazu soudy, byl postaven mimo zákon a pak se z vlastní vůle vzdal.

Perduellio. Lat. V římském právu nepřátelství nebo nevráživost vůči římské republice (vlastizrada, velezrada); vlastizrádné chování (jednání) občana, které podvrací autoritu zákonů, nebo takové, jehož cílem je svrhnout vládu.

Perdurable. Trvanlivý, trvalý; věčný. Ve starém anglickém právu v souvislosti s majetkovým právem k nemovitému majetku značí tento výraz dlouhé trvání nebo trvání navždy. Takto, ten, kdo jinému neprávem odňal držbu půdy, nebo tenant in fee (v plnoprávném vlastnictví), ale podmíněně, měli stejné výhradní a velké (pokud jde o rozsah práva) majetkové právo k nemovitému majetku jako plnoprávný vlastník nebo tenant in fee—simple absolutním, ale nikoli tak trvalé. Tento výraz se užívá hlavně v souvislosti se zánikem práv při jednocení právoplatné neomezené držby nemovitostí („seisin“), k němuž ale může dojít jen tehdy, pokud jak právo, tak i půda, z nichž taková držba vzniká, jsou předmětem stejné výhradního a stejné trvalého majetkového práva k nemovitému majetku.

Perempt. Ve starém církevním procesním právu: vzdát se odvolání nebo je vyloučit svým vlastním úkonem, např. částečně (zčásti) souhlasit s rozhodnutím soudy čili je částečně (zčásti) přijmout.

Peremption. Zamítnutí žaloby; také zrušení (prohlášení za neplatné) nebo odmítnutí.

Peremptorius. Lat. V kontinentálním právu to, co odstraňuje neboli navždy ruší (ničí); odtud: *exceptio peremptoria* — námitka, která je trvalou (časově neomezenou) překážkou.

Peremptory. Přísný, pevný, konečný, rozhodný, rezolutní, imperativní, neodvolatelný, kategorický (příkaz, rozkaz); apodiktický (tvrzení); neústupný, dogmatický, panovačný, pánovitý, diktátorský (člověk); peremptorní (neodkladný, naléhavý, trvalý, časově neomezený), absolutní; konkluzivní; definitivní; nepřipouštějící otázky, pochybnosti, odklad, rozmyšlení nebo jinou alternativu. Sebeurčující; svémocný (absolutní); nevyžadující

zdůvodnění. Wolfe v. State, 147 Tex. Cr. R. 62, 178 S.W.2d 274, 279.

K výrazům *peremptory* Defense; Jury instructions; Mandamus; Nonsuit; Plea; Writ, viz tato hesla.

Peremptory challenge. Peremptorní odmítnutí; odmítnutí, které nemusí být odůvodněno. Právo odmítnout člena poroty bez odůvodnění, neboli bez toho, aby byl odmítající žádán sdělit důvody. Ve většině procesních právních úprav jednotlivých států USA má každá strana věci, jak civilní, tak trestní, právo na určitý počet takových odmítnutí, a po té, kdy všechna svá peremptorní odmítnutí využije, musí pro svá další odmítnutí sdělit důvody. Fed. R. Crim. P. (Federální pravidla trestního řízení) 24; 28 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1870 (pro civilní věci). Viz také Challenge; Jury challenge.

Peremptory day. Pevně stanovený den. Den určený pro jednání soudy nebo pro výslech, bezpodmínečně a bez jakékoli další možnosti odložení.

Peremptory exceptions. Peremptorní námitky. V kontinentálním právu obrana, námitka, která zcela popírá podstatu, důvod žaloby. Takové námitky, které vedou k zamítnutí žaloby.

Peremptory instruction. Viz Jury instruction.

Peremptory rule. Kategorický příkaz. V soudní praxi absolutní pravidlo, příkaz; nepodmíněné pravidlo, pravidlo nepřipouštějící jinou možnost projednávání věci. Rozhodnutí, které soudce soudy prvního stupně nebo vyšetřující soudce učinil na místě, aniž byla věc dána k poradě.

Peremptory undertaking. Peremptorní závazek. V anglickém právu závazek žalobce, že věc přednese soudy na jeho příštím zasedání nebo jednání.

Per eundem. Lat. Tím samým. Tohoto výrazu se obvykle užívá k vyjádření slov „ústý anebo z úst téhož soudce“. Takto „per eundem in eadem“ znamená „tamtéž soudcem v téže věci“.

Perfect nebo perfected. Dokonalý, perfektní; vzorný, ideální, výtečný; bezvadný, bezchybný; přesný; absolutní, totální; úplný, naprostý; mající všechny právní náležitosti, zákonný; typický; hotový, skončený; vykonaný; vynutitelný; obchodovatelný. Uvést do perfektního stavu, splnit všechny právní náležitosti.

K výrazům *perfect* Equity; Obligation; Title; Usufruct, viz tato hesla.

Perfect attestation clause. Doložka potvrzující splnění všech náležitostí. Doložka, která potvrzuje splnění (vykonání) všech úkonů, které měly být učiněny, aby dispozice na případ smrti byla platná.

Perfected. Viz Perfect nebo perfected; Perfection of security interest.

Perfecting bail. Zjištění kvalifikovanosti ručitele. Výraz vyjadřující určitou kvalifikovanost majetkového profilu osoby, kterou musí prokázat ten, kdo se sám nabídne za ručitele, pokud se taková osoba ukázala být způsobilou, tj. prokázala svou solventnost ujištěním soudy o tom, že má požadovanou kvalifikaci; soud pak vydá příkaz („rule“, „order“) o jejím připuštění (uznání jako ručitele); o záruce se potom říká, že je perfektní, to jest, že proces poskytnutí (dání) záruky byl ukončen či uzavřen.

Perfect instrument. Listina splňující všechny náležitosti; perfektní instrument. O listině, např. o formální smlouvě o převodu nemovitého majetku nebo ořízení

zajištění (hypotéky), se říká, že je perfektní, je-li zapsána nebo zaznamenána (registrována) v rejstříku, protože tím se stává účinnou navenek, tj. vůči všem.

Perfection of security interest. Perfekce (dovršování) zajišťovacího interestu. V právních ustanoveních o zajištěných smluvních transakcích — kroky, které — jak dalece to právo dovoluje — chrání zajišťovací interest proti konkurenčním právům k předmětu zajištění (k zástavě); takto je obvykle třeba, aby zajištěná strana zveřejnila svůj interest, např. jeho registrací na úřadu státní správy (např. v úřadu státního sekretáře). Perfekce (dovršování) zajišťovacího interestu předpokládá tyto kroky, jež požaduje právo, proto, aby poskytl zajištěné straně interest k dotyčné věci proti dlužníkovým věřitelům. Bramble Transp., Inc. v. Sam Senter Sales, Inc., Del. Super., 294 A.2d 97, 102.

V nejužším smyslu výraz „perfection“ v souvislosti se zajišťovacím interestem znamená tolik, že zajištěná strana učinila všechno, co bylo nezbytné, totiž zveřejnila svůj interest, aby jej zajistila alespoň proti retenčnímu právu dlužníkových věřitelů. Podle druhu předmětu zajištění a způsobu perfekce, může být význam výrazu „perfection“ i širší; například může znamenat, že interest je účinný i vůči všem nabyvatelům předmětu zajištění. Způsoby dosažení perfekce stanoví Uniform Commercial Code (Jednotný obchodní zákoník) v ustanoveních §§ 9—302 až 9—306. Ve většině případů může zajištěná strana dosáhnout perfekce buď registrací (např. u státního sekretáře) nebo tak, že se ujme držby předmětu zajištění. Drží-li předmět zajištění držitel zástavy (uschovatel), který nevydal obchodovatelnou listinu k titulu, je možná perfekce notifikací; např. zajištěná strana může dosáhnout perfekce uvědoměním držitele zástavy o svém interestu. Pro případ několika speciálních situací Zákoník stanoví, že zajišťovací interest je perfektní, aniž zajištěná strana učiní prve uvedené úkony. Taková perfekce se označuje jako „automatická“, popř. jako „perfection by attachment“, tj. perfekce připojením, bez dalšího.

Perfect trust. Vykonaný trust (viz Executed trust).

Perfectum est cui nihil deest secundum suae perfectionis vel naturae modum. Dokonalé je to, co podle měřítek své dokonalosti a přírody nepotřebuje nic dodat.

Perfidy. Zrada; zrádnost, věrolomnost, proradnost, podlost, bezcharakternost, perfidnost. Jednání toho, kdo se věrně zavázal něco učinit, ale neučiní to, nýbrž učiní opak. Nevěra, věrolomnost, porušení slibu nebo přísahy anebo důvěry, která v něj byla vložena.

Perform. Splnit, zhostit se; zastávat; vykonat; provést, udělat aj. Splnit závazek neboli smlouvu znamená vykonat, vyplnit nebo provést ji v souladu s jejími požadavky (ustanoveními). Podle povahy věci může spočívat buď v jednání toho, kdo je smlouvou zavázán, nebo v jeho zdržení se (opomenutí) jednání; ale tento výraz obvykle označuje každé jednání (úkon), kterým smlouva zaniká jiným způsobem než zaplacením. Viz Performance.

V autorském právu — „to perform a work“ — znamená přednést, vydat, zahrát, zatančit nebo předvést dílo, buď přímo nebo prostřednictvím nějakého zařízení nebo postupu, anebo v případě filmu nebo jiného audiovizuálního díla — ukázat, předvést jeho podobu v nějaké sekvenci nebo doprovodit dílo zvuky, které je ušlechtilým. Copyright Act (Autorský zákon), 17 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 101.

Per formam doni. Staroangl. lat. V anglickém právu — formou daru; podle přání dárce, nikoli ze zákona (ex lege).

Performance. Konání, vykonávání, provedení, provádění, s/ plnění; výkon, vykonaná práce; výkonnost, chování, činnost; předvedení, provedení, představení; dílo. Splnění nebo provedení slibu, smlouvy nebo jiného závazku podle jeho podmínek, které zároveň zbavuje toho, kdo takto splnil, všech dalších závazků neboli odpovědnosti za splnění. Viz také Execute; Execution; Part performance; Payment; Substantial performance doctrine.

Non performance. Viz Commercial frustration; Default; Impossibility.

Part performance. Částečné plnění, splnění. Splnění části, nikoli všeho toho, o čem se strany dohodly, že má být vykonáno (učiněno).

Jestliže věřitel výslovně písemně přijme částečné plnění (splnění) závazku, ať před nebo po jeho porušení, na vyrovnání (tj. jako satisfakci), anebo došlo-li k částečnému plnění (splnění) ve shodě s písemnou dohodou uzavřenou pro tento účel, byt' bez nové kauzy, závazek zaniká.

Pokud jde o prodej zboží, připouštějí právní předpisy o podvodu i částečné plnění zboží, pokud bylo částečné plnění přijato nebo pokud bylo zboží zaplacené a platba přijata. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 2—201(3). Viz také Part performance.

Specific performance. Specifikované, přesně určené plnění (splnění). Ochranný institut požadující přesné splnění smlouvy právě v té podobě, v jaké má být uskutečněno čili přesně podle podmínek dohodnutých (o něm) ve smlouvě. Řádné provedení smlouvy stranou k tomu zavázanou, povinnou. Podle pravidla přesně stanoveného plnění, jde o takové plnění (splnění) v případech, v nichž by peněžitá náhrada nebyla adekvátní kompenzací porušení dohody, tedy tam, kde je kontrahent nebo prodávající, povinen plnit přesně (právě) to, o čem se s druhou stranou dohodl, že splní; např. bylo dohodnuto, že má vykonat přesně určený převod půdy. Viz Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 70.

Jde-li o prodej zboží, může soud rozhodnout o přesně stanoveném plnění tam, kde jde o unikátní zboží, event. i za jiných zvláštních okolností. Rozhodnutí o přesně stanoveném plnění může obsahovat i takové podmínky a náležitosti, jako je zaplacení ceny, náhrada škody nebo jiné podrobnosti, jež soud považuje za vhodné. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) §§ 2—711(2)(b), 2—716.

Protože přesné splnění dohody není vždy možné, může uvedený výraz v určitých případech znamenat také nikoli doslova stejné, ale náhradní plnění.

Performance bond. Záruka splnění, jistota na případ nesplnění smlouvy; garanční pojistka pro splnění smlouvy. Dohoda o záruce, záruční závazek, který garantuje, že kontrahent zcela splní smlouvu, a že smlouva nebude porušena. Isaac v. Reliance Ins. Co., 201 Kan. 288, 440 P.d 600, 605. Zisk ze záruky se použije na plnění smlouvy nebo ke kompenzaci ztráty v případě jejího nesplnění. Viz také Bond; Bill bond; Miller Act.

Per fraudem. Lat. Podvodně, listivě, uvedením v omyl. V řízení podle common law se o „replication per fraudem“ mluví v případě, kdy obrana zní na splnění, avšak replika prokazuje, že plnění bylo získáno podvodem, a je tudíž neplatné.

Periculosum existimo quod bonorum vivorum non comprobatur exemplo. Soudím, že je nebezpečné to, co nebylo prokázáno (potvrzeno) příkladem řádných mužů.

Periculosus. Lat. Nebezpečný; riskantní.

Periculum. Lat. V kontinentálním právu risk, nebezpečí; hazard.

Peril. Riziko, nebezpečí, riskování nebo nahodilá událost, na jejíž případ je uzavřena pojistná smlouva. Obecně, případ jakékoli ztráty, která může být způsobena např. ohněm, krupobitím atd. Viz také Imminent peril.

Perils of the lakes. Riziko, nebezpečí jezer. Výraz se používá v souvislosti s plavbou po velkých jezerech; znamená totéž jako „perils of the sea“ (viz tam).

Perils of the sea. Námořní rizika, rizika moře. V námořním a pojišťovacím právu přírodní nehody specifické pro moře, k nimž dochází jinak, než zásahem člověka, a které nemůže lidská opatrnost odvrátit. Tudíž k plnění z námořního pojištění, které zajišťuje proti ztrátám způsobeným nehodou na moři, je třeba, aby plavidlo, které bylo vysláno na moře, bylo schopné námořní plavby. Námořní nehody způsobují (1) bouře a vlny, (2) skály, mělčiny a peřeje, (3) jiné překážky jiného než lidského původu, (4) změny počasí (podnebí), (5) omezení na moři nezbytná, (6) zvířata pro moře specifická, (7) všechna jiná nebezpečí specifická pro moře. Všechny ztráty způsobené vlivem větru a vody na pojištěné věci za mimořádných okolností, ať přímo či zprostředkovaně, bez zásahu jiných nezávislých aktivních vnějších příčin, se podle obvyklé doložky v pojistných podmínkách námořního pojištění, které rozumějí ztrátami způsobenými „riziky moře a jinými riziky a nebezpečími“. V poněkud širším smyslu lze o všech ztrátách, které vznikly z námořního podnikání, říci, že vznikly z rizika moře; nicméně pojistitel (pojišťovny) nejsou zavázáni v celém tomto rozsahu. Pojišťují proti ztrátám, které byly vyvolány mimořádnými okolnostmi, jako jsou vpád špatného počasí, větru a vln, blesky, bouře atd. Jen tyto mimořádné okolnosti se v námořním pojištění rozumějí „riziky moře“; nejsou jimi běžná nebezpečí, s nimiž musí na moři každé plavidlo počítat.

V rámci námořního pojištění se riziky moře rozumějí mimořádná a neobvyklá rizika, s nimiž plavidlo nemůže běžně počítat a očekávat je; okolnosti, s nimiž lze běžně počítat, jakými jsou předpověditelné větry, slapy, pohyby vln a stavy vody, pod toto určení nespádají. Vining v. Security Ins. Co. of New Haven, La. App., 252 So.2d 754, 757. Zákon o námořní přepravě zboží (Carriage of Goods by Sea Act) rozumí výrazem „rizika moře“ taková rizika, která jsou pro moře specifická a která mají mimořádnou povahu nebo vznikají působením nepřekonatelných sil nebo obrovské síly, a kterým se nelze bránit obvyklým využitím lidské dovednosti a obezřetností. New Rotterdam Ins. Co. v. S. S. Loppersum, D.C.N.Y., 215 F. Supp. 563, 566, 567.

Per incuriam. Lat. Z nepozornosti; nepozorností.

Per industriam hominis. Lat. Ve starém anglickém právu lidskou prací (pílí). Tohoto výrazu se užívalo k vyjádření ohočení a zkrocení divokých zvířat dovedností, pílí a výchovou.

Per infortunium. Lat. Nešťastnou náhodou. V trestním právu o zabítí *per infortunium* jde tehdy, jestliže někdo jedná sice protiprávně, ale nemá úmysl zranit a nešťastně jiného zabije. Viz Homicide.

Period. Doba, období, údobí; éra, epocha; dnešek, současnost aj. Časový moment, úsek, lhůta.

Periodic. Periodický; pravidelný; častý; cyklický; opakující se v pravidelných intervalech; být udělán, učiněn, dán, stát se v obdobích po sobě následujících, navzájem od sebe oddělených určitým časovým intervalem, jako např. opakující se platby úroků ze závazku nebo opakující se, periodické platby výživného.

Periodic alimony. Opakující se výživné; dávky výživného. Způsob úhrady výživného, který se může změnit, změnili se podmínky jedné ze stran. Dávky placené jedním manželem druhému v periodických lhůtách (termínech), v určité výši po předem stanovené (omezené) nebo neomezené časové údobí. Opakující se výživné se přiznává ve výši adekvátní potřebám manžela, který výživné požaduje, a schopnostem manžela, která má výživné druhému manželovi platit. Cann v. Cann, Fla. App., 334 So.2d 325, 328. Právní předpisy některých států USA označují tento druh výživného jako „permanentní“, stále výživné. Maxcy v. Estate of Maxcy, 485 So.2d 1077, 1078. (Státní) zákony, které uznávají a upravují placení výživného pouze manželem ve prospěch manželky, a nikoli také naopak, byly prohlášeny za neustavní. Orr v. Orr, 99 S. Ct. 1102. Viz také Alimony; Permanent alimony.

Periodic tenancy. Opakující se držba. Neurčitý výraz označující držbu (vlastnictví, nájem) z týdne na týden, z měsíce na měsíc, z roku na rok.

„Periodic tenancy“ je spíš taková pokračující držba, kterou je možné ukončit v jednotlivých nájemních obdobích, než řada, sled jednotlivých nových nájemních vztahů. Rossow Oil Co., Inc. v. Heiman, 72 Wis.2d 696, 242 N.W.2d 176, 180. Majetkové právo, které trvá, pokračuje po údobí po sobě následující, pokud není na konci některého z nich ukončeno výpovědí. State v. Fin & Feather Club, Me., 316 A.2d 351, 357.

Peripheral rights. Vedlejší, odvozená práva. Práva, která provázejí jiná (základní) práva, nebo jsou od nich odvozena.

Periphrasis. Opis, opisný výraz; parafráze; užití mnoha slov k vyjádření smyslu slova jediného.

Perish. Zahynout, zemřít; zaniknout; zkrachovat; přestat vycházet; zahubit, zničit, zkazit; dojít konce; přestat existovat.

Perishable. Spějící ke zkáze nebo zániku; dočasný, nikoli věčný; pomíjivý, pomíjející, nikoli trvalý; rychle se kazící. (Věci) podléhající rychlé přirozené zkáze (např. ovoce, zelenina, mléčné výrobky, maso). Je-li předpokládána doba přiměřeně dlouhá, může dotyčný výraz označovat i věci podléhající pouze materiálnímu znehodnocení (snížení ceny, hodnoty) v důsledku jiných příčin, než je takové kažení.

Perishable commodity. Komodita podléhající rychlé zkáze. Relativní pojem používaný k popsání produktů, jakými jsou např. ovoce nebo čerstvá zelenina, jejichž kvalita se rychle snižuje a jejichž cena rychle klesá. Ve věci Rosenbaum Grain Corporation, C.C.A. Ill., 83 F.2d 391, 393.

Perishable goods. Zboží, věci podléhající rychlé zkáze. Zboží, věci, které se rychle kazí a rychle ztrácejí svou hodnotu, nejsou-li v krátkém čase podle svého určení použity (spotřebovány).

Perjuri sunt qui servatis verbis juramenti decipiunt aures eorum qui accipiunt. Křivopřísežníci jsou ti, kdo vyslovují slova přísahy, podvádějí uši těch, kdo ji přijímají.

Perjury. Křivá přísaha; slavnostně pronesená lež. V trestním právu úmyslné tvrzení o věci, názor, přesvědčení či vědomost (znalost), jež svědek v soudním řízení uvede jako součást své výpovědi, buď pod přísahou nebo v jiné formě právem dovolené, která přísahu nahrazuje, přičemž takovou výpověď činí při veřejném jednání soudu nebo u příležitosti učinění písemného přísedního prohlášení, anebo jinak, a takové tvrzení je pro výsledek věci nebo pro některý bod šetření podstatné, a svědek si je vědom toho, že je nepravdivé. Nepravdivé tvrzení vědomě uvedené v řízení před soudem k tomu příslušným, kdy právo dotčnou osobu žádá, aby přísahala, např. o nějaké záležitosti, která je podstatná pro rozhodnutí nebo vyřešení otázky, která je předmětem řízení. Henry v. Deen, 310 N.C. 75, 310 S.E.2d 326, 335.

Trestným činem křivopřísežnictví je vinen ten, kdo v řádném (úředním) řízení uvede pod přísahou nebo ekvivalentním potvrzením, anebo odpřísáhne nebo potvrdí pravdivost dříve učiněného tvrzení, pokud je takové tvrzení podstatné, a on není o jeho pravdivosti přesvědčen. Model Penal Code (Vzorový trestní zákoník) § 241.1. Viz také 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) §§ 1621, 1623.

Svádění ke křivé přísaze znamená přivést jiného k tomu, aby se dopustil křivopřísežnictví. Viz 18 U.S.C.A. § 1622.

Pokud jde o prohlášení učiněná jinak než pod přísahou, ale postižitelná pro křivopřísežnictví pokutou, viz 28 U.S.C.A. § 1746.

Viz také False swearing; Two witness rule.

Perks. Viz Perquisites.

Per legem terrae. Lat. Podle zákonů země, zákony země; řádným právním postupem.

Permanent. Trvalý, trvajících, stálý, neustálý, nepřetržitý, ustavičný, permanentní, souvislý a trvajících v tomtéž stavu, postavení, na též místě atp., bez podstatné či výrazné změny, nepodléhající výkyvům nebo změnám, pevně stanovený, nebo takový, který má být pevně stanovený; stabilní, nikoli jen dočasný či přechodný. Hiatt v. Department of Labor and Industries, 48 Wash.2d 843, 297 P.2d 244, 246. Obvykle opak „dočasný“, ale ne vždy znamenající „věčný“.

K výrazům *permanent* Injunction; Nuisance; Trespass, viz tato hesla.

Permanent abode. Stálé, trvalé bydliště. Domicil čili stálý domov, který strana může opustit, pokud to její zájem nebo rozmar vyžaduje, ale kterého se v současnosti nehodlá vzdát. Viz také Domicile; Residence.

Permanent alimony. Trvalé výživné; stálá výživa; trvalá výživovací povinnost. Dávky výživného pro manžela na dobu do konce jeho života; jejich účelem je zajistit vše potřebné pro živobytí bývalého manžela, který buď nemá vlastní prostředky nebo není schopen sám se živit. Cann v. Cann, Fla. App., 334 So.2d 325, 329. Viz také Alimony; Periodic alimony.

Permanent disability. Trvalá, stálá (pracovní) neschopnost. Obecně řečeno, trvalá neschopnost je taková neschopnost, která po dobu života pracovníka, který nárokuje náhradu, zůstane zásadně stejná, neměnná.

Subsequent Injuries Fund v. Industrial Acc. Commission, 226 Cal. App.2d 136, 37 Cal. Rptr. 844, 849. Trvalá neschopnost je taková neschopnost, která způsobuje snížení výdělečné způsobilosti, poškození normální funkce končetin (orgánů) nebo handicap v soutěži na veřejném trhu práce. State Compensation Ins. Fund v. Industrial Acc. Commission, 59 Cal.2d 45, 27 Cal. Rptr. 702, 707, 377 P.2d 902.

V pojistných podmínkách — trvalá neschopnost znamená, že neschopnost musí trvat po celý život pojištěného, ale vyjadřuje myšlenku, že neschopnost musí být delší než dočasná a její trvalost musí být alespoň pravděpodobná.

Viz také Disability; Permanent injury.

Permanent employment. Stálé zaměstnání. Ve smlouvě znamená pouze to, že zaměstnání má trvat po dobu, která není předem omezena, a to až do chvíle, kdy se některá ze stran rozhodne pracovní vztah z nějakého dostatečného důvodu přerušit. Speegle v. Board of Fire Underwriters of Pacific, Cal. App., 158 P.2d 426, 429.

Permanent financing. Dlouhodobé finanční zajištění. Dlouhodobá půjčka, která nahrazuje překlenovací neboli prozatímní úvěr; např. hypoteční půjčka pro splácení půjčky na výstavbu.

Permanent injury. Stálá, trvalá újma; protiprávní stav. Taková újma, kdy se situace stabilizovala a stále vznikající škoda je poměrně určitá. Haugen Trust v. Warner, 204 Mont. 508, 665 P.2d 1132, 1135. Fyzické nebo duševní poškození nebo neschopnost, které budou doživotní, anebo újma poměrně určitá, která bude provázána stálým snížením výdělečné schopnosti, anebo taková újma, která má za následek trvajících neodstranitelnou bolest. Driver v. Anheuser, Mo. App., 397 S.W.2d 11, 16. Viz také Permanent disability.

Permanent law. Permanentní zákon. Zákon, jehož účinnost není předem časově omezena.

Per metas et bundas. Staroangl. lat. Ve starém anglickém právu: ve svých mezích a možnostech, v mezích svých možností.

Per minas. Lat. Hrozbami. Viz Duress.

Per misadventure. Ve starém anglickém právu: nešťastnou náhodou. Totéž, co *per infortunium* (viz tam).

Permission. (Výslovné) dovolení, svolení, povolení, souhlas. Povolení něco vyrábět; oprávnění vykonat něco, co by bez takového oprávnění bylo protiprávní. Úkon povolení, formálního souhlasu, autorizace, svolení, souhlas, udělení licence nebo příznání svobody; význam tohoto slova je značně flexibilní v závislosti na kontextu, v němž bylo použito. Winterton v. Van Zandt, Mo. 351 S.W.2d 696, 700. Viz také Authority; Certificate; License; Permit.

Permissions. Popření (pravý opak) práva, vyplývající buď z mlčení zákona nebo z jeho výslovného znění.

Permissive. Povolující, povolný, shovívavý, liberální, tolerantní; povolovací, dovolovací; to, co může být učiněno.

Permissive counterclaim. Permissivní (připustný, totiž započitatelný) protinávrh (vzájemný nárok). Federální pravidla civilního řízení (Fed. R. Civil P.) 13(b) dávají žalovanému neomezené právo předložit „permissivní protinávrh“. Takový protinávrh, který nevyplývá z téhož jednání nebo z týchž skutkových okolností, z nichž vyplývá žalovaná věc; soud není oprávněn zvažovat

nepřijetí takového protinávrhu. U.S. for Use and Benefit of Kashulines v. Thermo Contracting Corp., D.C.N.J., 437 F. Supp. 195, 198. Viz také Counterclaim.

Permissive use. Viz Use.

Permissive waste. Viz Waste.

Permit, v. Výslovně dovolit, povolit; připustit; trpět, tolerovat; strpět, dovolit, souhlasit; dát souhlas nebo svolení; přijmout, nebránit či výslovně souhlasit nebo přivolit k nějakému úkonu.

Permit, n. Písemné dovolení, svolení; písemný souhlas; povolenka, lístek, průkaz, průkazka, legitimace; propustka, vizum. Obecně — listina, dokument, který někomu uděluje oprávnění něco učinit. Licence (svolení) neboli udělení oprávnění něco vyrobit (vyrábět). Matter of Building Permit and Zoning, 29 N. C. App. 749, 225 S.E.2d 647, 649. Písemné svolení nebo zmocnění (pověření, příkaz), vydané oprávněnou osobou, zmocňující toho, komu je adresováno, aby vykonal něco, co sice není zákonem zakázáno, ale co také není bez takového zmocnění dovoleno.

Písemné svolení vydané berním (nebo celním) úředníkem, které osvědčuje, že byly zaplacený nebo zajištěny poplatky (daně) z určitého zboží, a dovoluje pohyb zboží z určitého místa na jiné.

Viz také Building permit; Certificate; License; Special use permit.

Permit card. Listina vydaná odborovým svazem nečlenů svazu, která dovoluje zaměstnavateli, aby dotčného najal na práci, kterou svaz není schopen dostatečně zajistit svými členy.

Per mitter le droit. Normanská franc. „Míjením práva“. Převodem, předáním práva. Jeden ze způsobů, kterým vzdání se práva v common law nabývalo platnosti, byl způsob zvaný „*per mitter le droit*“; o ten šlo např. tam, kde osoba, která byla neprávem zbavena držby, se jí vzdala ve prospěch toho, kdo jí držby zbavil, nebo jeho dědice anebo toho, kdo byl pověřen správou dotčného majetku. V důsledku vzdání se práva, které náleželo vzdávajícímu se, se v takovém případě odstoupené právo připojilo k držbě nabyvatele, a dohromady spolu vytvořily majetkové právo, vlastnictví (k nemovitosti).

Per mitter l'estate. Normanská franc. „Míjením majetkového práva (k nemovité věci)“. Převodem, předáním majetkového práva k nemovité věci. V common law — jestliže dvě nebo více osob bylo uvedeno v držbu, buď smlouvou o převodu majetku nebo odkazem nebo děděním, takže se staly spolutenanty („joint tenants“) nebo spoluvlastníky („coparceners“) dotčnou nemovitostí, a jeden z nich se svého podílu vzdal ve prospěch ostatních, říkalo se, že nové právo nabylo platnosti způsobem zvaným „*per mitter l'estate*“.

Permutatio. Lat. V kontinentálním právu proměna, změna, změna; výměna.

Permutation. Změna pořadí, permutace; změna aj. Směna jedné movité věci za jinou; výměna.

Per my et per tout. Normanská franc. Polovinou a celkem. Fráze, která vyjadřuje způsob, jímž spolutenanti („joint tenants“) drží společně majetkové právo k nemovité věci, tj. drží společně nemovitost („joint estate“), čehož důsledkem je, technicky vzato, že, pro účely držby (práva držby) a práva dědického je každý z nich držitelem celku, ale pro účely zcizení má každý z nich

jen svůj vlastní podíl, přičemž právo předpokládá, že tyto podíly jsou stejné.

Pernancy. Příjem; přijetí nebo obdržení; např. zisku z majetkového práva k nemovité věci (z nemovitosti). Skutečnou (řádnou) akceptací zisku z majetkového práva k nemovité věci (z nemovitosti) je příjem, vybrání nebo převzetí nájemného a jiných výhod, které z takového práva (nemovitosti) plynou.

Pernor of profits. Ten, kdo dostává zisk z pozemků, atd.; ten, kdo skutečně obdržel zisk.

Pernour. Normanská franc. Příjemce. *Le pernour ou le detenour*, příjemce nebo detentor.

Per pais, trial. (Prvostupňové) soudní řízení před státem (vlásta, zemí), *to jest* před porotou.

Perpars. Staroangl. lat. Dědický podíl; podíl na dědictví.

Perpetration. Spáchání, dopuštění se trestného činu; zvěrstvo. Jednání (úkon) toho, kdo spáchal trestný čin buď svými vlastníma rukama nebo nějakými nástroji nebo prostředky, anebo prostřednictvím nevinného zástupce (jednatele).

Perpetrator. Pachatel. Tímto výrazem se zpravidla označuje osoba, která skutečně spáchala trestný čin neboli delikt, čili ta, která svým přímým jednáním spáchání trestného činu způsobila.

Perpetual. Věčný; stálý, trvalý; doživotní; ustavičný, nepřetržitý, neomezený na určitou dobu; pokračující bez přerušení (bez přestávky).

K výrazům *Perpetual* Injunction; Lease; Statute, viz tato hesla.

Perpetual edict. Věčný edikt. V římském právu výraz „perpetual“ byl původně pouze opakem slova „occasional“ (občasný, příležitostný) a byl používán k rozlišení obecných ediktů přetora od ediktů speciálních, a od příkazů, které přetor vydával v rámci své soudcovské pravomoci. Za císaře Hadriána byl pak edikt revidován právníkem Juliánem a byl znovu publikován jako trvalý a neměnný zákonný akt. Byl pak nazýván „perpetual“ v tom smyslu, že byl považován za trvajících *in perpetuum*, na věčné časy, neboli tak dlouho, dokud jej oprávněný orgán nezruší.

Perpetua lex est nullam legem humanam ac positivam perpetuam esse, et clausula quae abrogationem excludit ab initio non valet. Je věčným zákonem, že žádný lidský a platný zákon nemůže být věčný, a klauzule (obsažená v zákoně), která již předem vylučuje možnost jeho zrušení, je neplatná ab initio (od samého počátku).

Perpetual succession. Věčná posloupnost. Takové nepřetržitě trvání (existence), které umožňuje právnické osobě (korporaci) spravovat své záležitosti a držet majetek, aniž by bylo zapotřebí při každé příležitosti převodu nebo přechodu převádět také titul. Pro tuto svou povahu zůstává tato ideální a umělá osoba ve své právní celistvosti a osobnosti stále stejnou, i když se její členstvo může i často obměňovat.

Perpetuating testimony. „Zvěčněné“ svědectví. Prostředky nebo postupy připuštěné federálními a státními právními předpisy, které upravují předkládání důkazů v situaci, kdy je třeba pro budoucí potřebu zachovat možnost využití svědkovy výpovědi, která by jinak mohla být vyloučena nebo by se mohla stát nedosažitelnou dříve, než začne soudní řízení, v němž